

PIRMYN KARTU,

BET RAMIAI IR TVARKINGAI — NIXONO KALBA

Pirmas naujo prezidento Richardo M. Nixono aktas buvo jo įžanginė kalba. Sakoma, kad jai ruošdamasis jis perskaitė buvusių prezidentų 44 kalbas. (Tiesa, Nixonas yra tik 37-tas prezidentas, tačiau kai kurie buvusių prezidentų buvo išrinkti du ar net tris kartus -- F. D. Rooseveltas. Visas tas įžangines kalbas galima suskirstyti į tris grupes: šaukiančias vinybės, reikalaujančias pasiaukojimo ir kviečiančias pasitikėti. Nixono įžanginė kalba turėjo pirmosios ir paskutinės kalbų grupės elementus. Svarbiausias jos bruožas buvo tačiau jos ramus tonas, 'low key' -- kaip sakyta amerikiečiai. Praktiškai po ją galėtų pasirašyti daug kitų buvusių prezidentų įskaitant ir Lyndon B. Johnsoną.

Tai mes sakome todėl, kad prezidentas Nixonas, nori ar nenori, turi žengti tuo pačiu keliu kaip Johnsonas. Ne tik dėlto, kad tvarkingoje valstybėje valdžios pasikeitimas neturi reikšti jokios pertraukos, bet ir todėl, kad Nixonas turi skaitytis su Johnsono paliktu biudžetu, kurį žymiai pakeisti jam ir prie geriausių norų būtų labai sunku.

Eilė istorikų jau dabar vertindami Johnsoną iškelia jo nuopelnus socialinėje srityje, duodami jau už tai A ar B laipsnį, tačiau skeptiškai vertina jo užsienio politiką. Jei socialiniams reikalams JAV 1964 metais išleido 30 milijonų dolerių, tai šiais metais ta suma pasieks jau 60 milijonų dolerių, o jei Kongresas priims Johnsono reikalavimus ateinančioms biudžetiniams metams, toji suma padidės dar 25%. Tos milžiniškos sumos plius išlaidos Vietnamo karui privedė prie infliacijos padidėjimo. Jos tempo sumažinimui reikia arba sumažinti numatytas išlaidas arba pakelti mokesčius. Abi priemonės nėra populiarios, todėl Nixonas apie jas nieko nesakė, netiesiogiai pra-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

šydamas jam duoti laiko ir pasitikėti.

Ir antrą (ar teisingiau pirmą) JAV problemą Vietnamo karą Nixonas tiesiogiai savo kalboje

ras pareikalauti didesnių Amerikos jėgų įtempimo negu iš pradžių atrodė. Tai privedė prie Johnsono populiarumodidelio sumažėjimo.

Nixonas yra kiek laimingesnėje pozicijoje, nes JAV ten dabar jau

JAV Prezidentas Richard M. Nixon

nepalietė. Jis daug kalbėjo apie taikostroškimą, taikos teisingos ir be keršto buvusiems priešams, apie tai, kad konfrontacijos laikotarpį turi pakeisti derybų era, nes nuo to priklauso visos žmonijos likimas. Tą Nixono kalbos vietą gali aiškinti kaip nori. Ypač atsiminus, kad taikai reikia abiejų kariaujančių pusių sutarimo.

Kalbant apie Vietnamą ir atgal žiūrint atrodo, kad Johnsono didžiausia klaida buvo jo bandymas sumažinti to karo reikšmę. Jo linija buvo, kad Amerika gali išspręsti visas savo namų problemas ir kartu vesti ribotą karą pasaulio pakraščiuje. Likimo ironija norėjo, kad dėl įvairiausių aplinkybių, prie kurių dabar nesustosime, tas ka-

turi pakankamai jėgos, kad neprileistų prie priešingos pusės karinio lai-

STALINO—HITLERIO SĄMOKSLAS

Jau baigiasi trečias dešimtmetis, kaip Kremlius valdovai ir jų statytiniai Lietuvoj kartoja akivaizdų melą, esą 1940 metais neva pati "Lietuvos liaudis" sukilusi prieš savo valstybę ir neva "atkūrusi" Lietuvą vadinamąją "tarybų valdžią".

Galbūt jie viliasi, kad pasitvirtins nesąžiningų politikuočių susigalvota taisyklė, anot kurios net ir begėdiškiausias melas, jeigu ilgai ir atkakliai kartojamas, galės

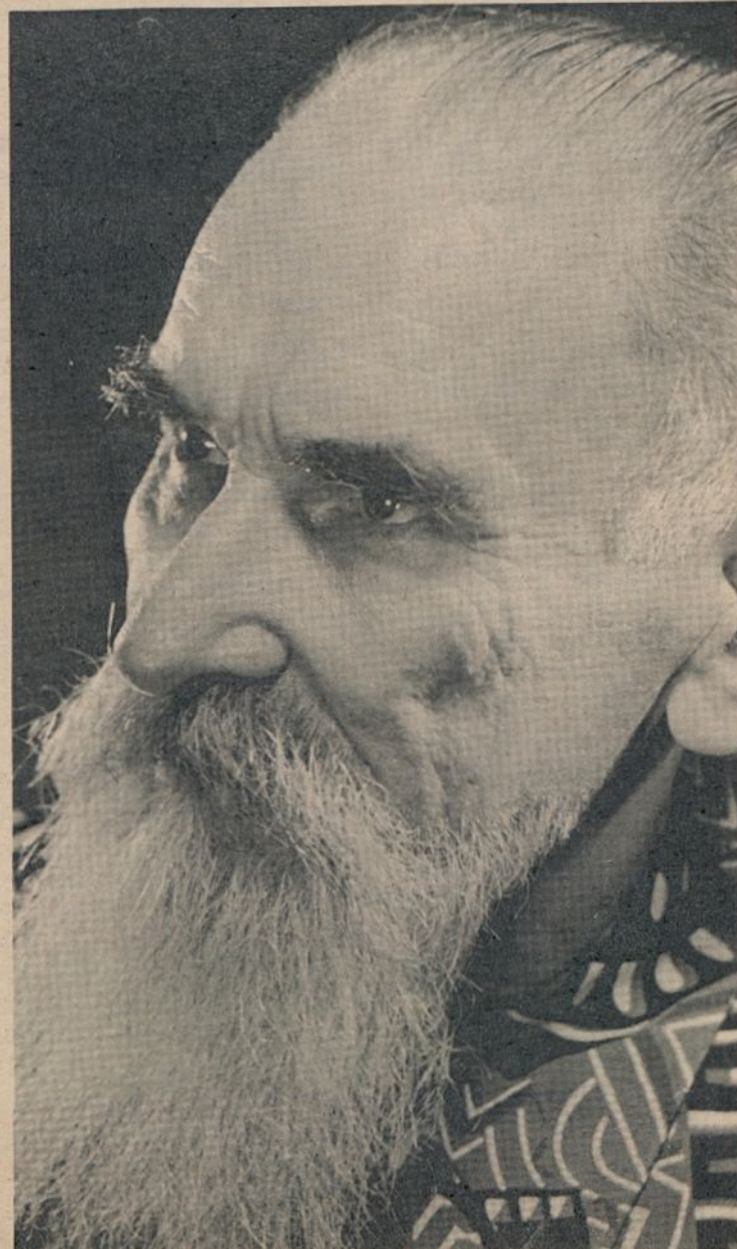
mėjimo. Klausimas tačiau kiek laiko tauta duos Nixonui, kad tą karą likviduoti iki pakenčiamų ribų? Kiek galima dabar numatyti, amerikiečių kariuomenė dar ilgai turės pasilikti pietryčių Azijoje, taip kaip ji po ankstyvesnių karų pasiliko Vokietijoje ir Korėjoje. Ar Nixonas čia bus laimingesnis negu prieš jį buvusieji prezidentai, šiuo tarpu sunkupasakoti, nors yra kai kurių duomenų atsargiam optimizmui. Kiekvienu atveju, iš jo administracijos sunkiau laukti tokių klaidų, kaip nelaiminga Kubos invazija su visomis jos pasekmėmis ir išitraukimą į Vietnamo karą, norint to viešai pasakyti.

Nepaisant visų tų problemų, kurios spaudžia JAV bet kurios yra vis dėlto išsprendžiamos, o jei neišsprendžiamos, tai bent su jomis galima toliau gyventi, bendras JAV stovis nėra blogas. Jos materialinė gerybė pasiekė aukščiausio laipsnio, iš 24 milijonų jaunų žmonių, trečdalis siekia aukštojo mokslo universitetuose. Tiesa, kaip tik tų tarpe pasigirdo garsiausi nepasitenkinimo balsai, daugiausiai iš tų tarpo, kurie savo tėvų dėka visai neturi rūpintis pragyvenimu. Ir kaip tik tiems Nixonas labai taikliai pasakė, nužeminkite toną, nustokite šūkavę, bet kalbėkite taip, kad galima būtų suprasti ko norite. Nešūkavime, bet kalbėkimės -- lieka Nixono įžanginės kalbos vadovaujantis šūkis.

tapti įtikimas. Bet iš tikrųjų, jei melas kartais ir gali apgaulingai tapti įtikimas, jis niekad negali tapti tiesa. O tiesa apie 1940-tuosius metus Lietuvoj buvo ir tebėra ta pati: ne Lietuvos žmonės sukilo prieš savo valstybę, o iš Maskvos pasiūsta kariuomenė užėmė Lietuvą, perdavė ją Stalino-Molotovo imperialistiškon valion, ir tie ėmė Lietuvą tvarkyti savo nuožiūra, -- ne kaip Lietuvos žmonėms, o kaip jiems patiko.

Nors Rusijoj įsigalėjusi bolševikų vadovybė ir buvo 1950 metais iškilmingai išsižadėjusi pretenzijų į Lietuvą visiems laikams, savo imperialistišką apetitą tramdyti ji tesėjo tik 18 metų. Kai Hitleris ėmė siautėti Europos vidury -- pagrobė Austriją, Saarą, Čekoslovakiją, Klaipėdos kraštą, Kremliuje kilo nebesuvaldomas pavvydas. Hitlerio grėsmei nukrypstant į Lenkiją, Rusijos vadai-komunistai, vietoj pasisiūlę padėti Hitlerį sudrausti, panūdavo verčiau susidėti su juo ir dalyvauti jo

Prof. Adomui Varnui 90 metų amžiaus

Dailininkas profesorius Adomas Varnas, gyvenantis Chicagoje, Naujųjų Metų dieną atžymėjo savo 90 metų amžiaus sukaktį. Šia proga jį aplankė ir pasveikino grupė kolegų ir visuomenės veikėjų.

Sukaktuvininkas yra gimęs 1879 m. sausio 1 d. Joniškioje, Šiaulių apskr. Daug studijavo Petrapilyje, Krokuvoje ir Ženevoje, kur aukščiausiu pažymiu baigė Ecole des Beaux Arts. Jis buvo vienas iš iniciatorių, kurie Lietuvoje įsteigė Meno Kūrėjų Draugiją ir organizavo pirmąsias dailės parodas. Pagal A. Varno paruoštus konkursinius projektus buvo išleisti Lietuvos pašto ženklai Steigiamajam seimui atžymėti ir Čekoslovakijoje atspausdinti pirmieji lietuviški banknotai. Sukaktuvininkas didelį dėmesį skyrė tautodailės rinkimui, medinių kryžių fotografavimui. 1926 m. išleido dviejų dalių albumą "Lietuvos kryžiai". Kauno meno mokykloje ilgus metus A. Varnas dėstė tapybą, dekoratyvinę tapybą ir kompoziciją. Be savo profesinio darbo A. Varnas gyvai reiškiav ir visuomeninėje veikloje. Jis buvo Lietuvos dailininkų draugijos steigėjas, Vilkolakio vadovybės narys, Kalbos draugijos steigėjas, o apsigyvenęs JAV išrinktas Amerikos lietuvių dailininkų sąjungos garbės pirmininku. Jis yra Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų draugijos garbės narys, LB Chicago apyg. kultūros tarybos garbės pirmininkas ir Chicagoje Čiurlionio galerijos vienas steigėjų. Nežinrint didelio amžiaus, dar ir dabar Chicagoje nepraleidžia nė vieno didesnio ir reikšmingesnio kultūrinio įvykio.

Vyt. Maželio nuotrauka

numatytų grobių pasidalinime.

Šiemet sueis lygiai 30 metų nuo Stalino išprasyto sąmokslą su Hitleriu. Ne Lietuvos žmonių valia, o tuo sąmokslu pasirėmusi, Lietuvoj atsirado bolševikų valdžia. Kad jos nuolat kartojamas melas neužgožtų tos apgailėtinos, bet nenugincijamos tiesos, būtina dažnai ir neatlaidžiai priminti dabar jau viešai žinomus dokumentus apie tą sąmokslą ir jo sudarymo eigą.

Dokumentai atskleidžia, kad ne Hitlerio, o Stalino pasiuntiniai pirmieji ėmė siūlytis į grobišką sąmokslą.

Nepaėjus nė mėnesiui nuo Hitlerio įsiveržimo į Klaipėdą, būtent 1939 metų balandžio 17 dieną Stalino ambasadorius Berlyne Merekalovas apsilankė pas nacioninio reicho valstybės sekretorių Weizsaeckerį pasikalbėti "praktiniais klausimais" ir čia pra-

sitarė, jog nesą pagrindodo, kad sovietų-vokiečių santykiai nepagerėtų. Tai buvo ženklas, kad Kremliaus komunistai ne tik nesą užsispyrę kovoti prieš nacių įsigalėjimą, bet sutinka net draugauti su jais.

Hitlerio valdžiai, žinoma, mažai terūpėjo politinis-ideologinis rusų komunistų draugingumas, bet rūpėjo susidaryti galimybę pirkti Rusijoj rengiamajam karui reikalingų medžiagų, ypač benzino bombonešiams ir tankams, be kurio Hitleriui būtų buvę neįmanoma pradėti karą.

Jei kremlininkai būtų griežtai atsisakę padėti Hitleriui maitinti savo karo mašiną, galkaras ir būtų negalėjęs tuo metu kilti. Bet tada nebūtų buvę nei karo grobio, nebūtų buvę ko dalytis. Tad Rusijos vadai tarė, kad jų apetitas gali būti greičiau pasotintas, jei Hitleris (Nukelta į 2 psl.)

Adelaidės lietuvių choras "Lituanija", kuris išpildė Broniaus Budrio kanta "Tėviškės namai" Lietuvių Dienų proga Adelaidėje, Pietų Australijoje. Choriui dirigavo V. Šimkus. Solistais dalyvavo G. Vasiliausienė ir G. Kalpokas. Pianinu akomponavo N. Masiulytė. V. Vilkaičio nuotrauka

DEGANČIOS ŽEMĖS OPERACIJA... (4)

APSKAIČIAVIME VISAD YRA VIENAS NEŽINOMASIS...

1943 m. liepos 5 d. auštant generolas Seidemannas susidūrė su neišvengiamą katastrofą. Kambarin išiveržęs jo štabo karininkas pranešė:

-- Iš aviacijos ryšių centro gauta žinia, kad stiprios priešų jėgos skrenda Charkovo link.

Generolas pasiūlė į laikrodį ir padarė greitą apskaičiavimą. Paskui griebėsi už palto ir kepurės.

-- Tai gali pavirsti katastrofa, -- sušuko jis, skubėdamas į blokausą, kur buvo ryšio centras.

Visi jo karininkai jau buvo ten ir skambino telefonais į visas puses. Jie pakėlė galvas jam įeinant ir tuo pačiu laiku pasigirdo priešlėktuvinių pabūklų pirmieji šūviai virš Mikojanovkos, kur buvo 8-to aviacijos korpo priešakinis štabas. Lauke pasigirdo užšėjęs milžiniška sovietų lėktuvų armada skrido Charkovo kryptimi, link vokiečių aerodromų, kuriuose buvo sutraukta masė lėktuvų.

Visuose tuose aerodromuose pakilimo takais jau riedėjo aštuoni šimtai stukas, bombonešių, o naikintuvai buvopasiruošę kilti; lėktuvai turėjo dalyvauti pietų fronto ofensyvoje, sunaikinant sovietų gynybos pozicijas ir paskui pagelbėti Hotho šarvuotųjų armijai progresuoti.

Pagal numatytą programą jie turėjo pradėti pakilti, susigrupuoti virš aerodromų, laukdami 250 naikintuvų, kurie pakils keliomis minutėmis vėliau ir juos lydės.

Tą rytą aviacijos 8-tos korpusui reikėjo išgyventi kritišką momentą. Keliolikos ilgų minučių metu Seidemannas milžiniškas oro laivynas turėjo pasilikti be gynybos, su perkrautais pakilimo takais, kuriuose spaudėsi naikintuvai ir bombonešiai, o ore jau buvo keli lėktuvai be naikintuvų apsaugos. Sovietų vadovybė pasirinko puolimui gerą momentą sunaikinti orinės jėgas, kurios turėjo įsikišti fronte, kad užtikrintų "Zitadelle" operacijos pasisekimą. Idėja buvo gera, apskaičiavimas tikras.

"Wertherio" informacijos buvo taip tikslios, kad leido sovietams nerizikuojant imtis šio žingsnio.

Seidemannas ir jo karininkai pamatė visą situacijos tragediją, kai priešų bombonešiai ir naikintuvų eskadrilės pasirodė virš Mikojanovkos. Visi suprato, kad pervėlu, kad negali duoti nei įsakymų, nei kitaip įsikišti. Vokiečių aviacijos daliniai bus bombomis sumušti žemėje arba numušti ore sovietų naikintuvų.

Sovietų naikintuvų eskadrilėje be "Migų" ir "Jaks" dar buvo neseniai gauti iš Amerikos "Airacobros".

Sovietų lakūnai savo aerodromus prie Kursko paliko naktį.

Kai kurie net atsikrdo iš Maskvos. Moralė pas visus buvo gera, jie buvo tikri laimėjimu ir šikartą galvojo atkeršysią vokiečių aviacijai, kuri anksčiau jiems buvo gasdinanti. Gi sunaikinę pagrindinį Mansteino ramsčių ir išviešpatavę ore, sovietai tikėjosi užblokuoti vokiečių ofensyvą pietuose prie Kursko. Tokiu būdu Mansteinas būtų nugalėtas pirmą kartą jo kareiviai išlips iš apkašų.

Bet kaip sovietai galėjo apskaičiuoti tiksliai puolimo momentą? Šis klausimas suko galvą Seidemannui ir jo karininkams. Iš vokiečių pusės juk buvo imtasi tiek atsargos priemonių, kad priešas nieko nesusiznotų. Aišku, tokią masę lėktuvų negalima buvo paslėpti nuo sovietų agentų akių. Negalima buvo visiškai paslėpti aerodromų, ypač jei tame sektoriuje jie dešimtimis buvo įrengiami. Bet vokiečių vadovybė darė viską, kad nusišlėpti nuo nepageidaujamačių akių 1800 lėktuvų ir apie 1900 priešlėktuvinių pabūklų ir 300 prožektorių, kurie buvo sutraukti prie fronto.

Sunkumai buvo dideli. I-ji aviacijos divizija su 730 lėktuvais ir viena priešlėktuvinės apsaugos divizija įsitaisė šiauriniame sektoriuje netoli Orelio, o 8-tas aviacijos korpus su 1185 lėktuvais, kartu su I-ju priešlėktuvinės apsaugos korpu, įsikūrė prie Charkovo.

Vien tik dvylikai šimtų lėktuvų, kurie buvopavesti Mansteino žinion, reikėjo prie Charkovo įruošti 16 aerodromų. Šitokia jėgų koncentracija buvo pavojinga ir neįmanoma visiškai paslėpti nuo priešų akių. Pagaliau ko vertas buvo tas atsargumas? Ar sovietai nežinojo visų frontų paslapčių, kurias jiems teikdavo išdavikas įsitaisęs pačiame Hitlerio štabe? Žinant datą ir didžiulias vokiečių ofensyvos linijas, sovietams buvo lengva nustatyti, kad prieš puolimą vokiečiai su aviacija bombarduos, o paskui parems savo karių progresavimą.

Tuo metu kai XVII-toji sovietų aviacijos armija perskrido virš generolo Seidemannos štabo, visi ženkla buvo, kad sovietų viltis realizuosis. Bet taip neįvyko. Dar vieną kartą įvykiai įrodė, kad žmonių apskaičiavime visad pasilieka vienas nežinomas. Ir šis nežinomas turėjo skandinavų deivės vardą.

Vokiečių aviacija turėjo dispozityvą panašų į radarą, kurio elektrinės bangos galėjo nustatyti priešų lėktuvų šimto kilometrų atstume, nurodant jo kryptį ir aukštį. Šitas dispozityvas vadi-

nos Freyja, skandinavų deivės vardu.

Freyja aparatai išstatyti fronte tuoj pat pranešė artėjančią priešų lėktuvų armadą ir žinia buvo perduota priešlėktuvinei apsaugai ir naikintuvų eskadrilėms. Visuose Charkovo ir Bie-logorodo aerodromuose kilo aliarmas. Eskadrilių vadai ir lakūnai tuoj suprato padėti be atskirų papildomų informacijų. Nebuvo reikalo kreiptis į korpo štabą, nes visi ryšiai per radiją aliarmo metu uždrausti. Pagaliau, ką štabas galėjo atsakyti. Kiekvienas turėjo imtis atsakomybės. Ir visuose aerodromuose pasirodė vokiečių kariška drausmė ir geras apmokymas. Naikintuvų eskadrilių vadai pakėlė telefono ragelį ir pasikeitė su trafiko karininku tik keeliais šodžiais.

-- Priešas puola. Pa-keičiama programa ir mes kylame tuoj pat. Lakūnai šoko prie lėk-

tuų ir naikintuvų eskadrilės pradėjo kilti. Tokiu būdu per porą minučių visi naikintuvai buvo ore. Šios kelios minutės nulėmė kautynes. Pakilę virš rytmečio miglos, vokiečių naikintuvai, trijų tūkstančių metrų aukštyje puolė sovietų bombonešius.

Šitas aukštis buvo nepalankus sovietų naikintuvams, nes Messerschmittai buvo pranašesni už sovietiškus ir amerikietiškus. Vienas po kito sovietų lėktuvai buvo numušti žemėn arba sprogdinti ore. Keli sovietų bombonešiai pasiekė aerodromus numetę bombas kur pakliuvo, padarydami nedidelius nuostolius.

Pirmoj kautynių fazėj sovietai neteko 120 lėktuvų. Iki vakaro jų nuostoliai siekė 430 lėktuvų, o už dvidešimt keturių valandų jie buvo praradę 637 lėktuvus. Ne tik gen. Seidemannas aviacijos korpus atmušė pavojingą puolimą, bet šiame rajone iškovojo ore viršenybę. Nesutikdami pasipriešinimo, vokiečių bombonešiai galėjo pulti sovietų gynybos linijas ir suduoti smūgį, kuris šarvuotiesiems atidarytų kelią.

(Bus daugiau)

Stalino – Hitlerio sąmokslas...

(Atkelta iš I psl.)

leris savo norimą karą galėtų pradėti. Taip, vietoj dar viską, kad karas būtų sulaukytas, jie slapta apsisprendė padėti Hitleriui pasirošti, ir leidosi į kalbas apie prekybos sutartį su nacių reichu.

Trečią dieną po to, kai Merekalovas buvo Berlyne užsiminęs apie Maskvos-Berlyno santykių pagerinimo galimybę, būtent, gegužės 20 dieną Maskvoj Molotovas jau kalbėjosi su Hitlerio ambasadorium Schulenburgu apie prekybos sutartį. Molotovas, puikiai numanydamas, kaip ta sutartis Hitleriui reikalinga, čia pat išskėlė sąlygą, kuri turėjo atverti Kremliui kelią į grobio dalybas. Būtent, Molotovas Schulenburgui pasakė, kad:

"sovietų vyriausybė galėtų sutikti derybas pradėti, jeigu tam būtų sukurtas tinkamas politinis pagrindas".

Dokumentuos nėra užrašyta, ar ir kaip Molotovas smulkiau paaiškino Hitlerio pasiuntiniui, koks politinis pagrindas jam būtų tinkamas, bet iš tolesnių dokumentų galima matyti, kad Berlyne Molotovo noras buvo pakankamai aiškiai su-

prastas. Būtent, rugpiūčio 2 dieną pats Ribbentropas, Hitlerio užsienių reikalų ministras, sovietų ambasados vedėjui Berlyne užtikrino, kad:

"tarp Baltijos ir Juodosios jūros nėra problemos, kuri tarp mūsų negalėtų būti išspręsta. Mums abiem pakankamai vietos prie Baltijos ir rusų interesams anaip tol netenka susikirsti su mūsų interesais".

Taip kalbėdamas, Ribbentropas aiškiai pasisakė sutinkąs pasidalyti vietą prie Baltijos. Tik jo akys tebebuvo nukreiptos į Baltijos pakrantę su Liepoja ir Ventpilio uostais. Vengdamas atbaidyti rusus, jis "dosniai" paliko jiems visą tolesnį Baltijos pajūrį, netgi su Ryga... Bet Maskvoj į tai buvo pažiūrėta, kaip į Ribbentropo derybišką užsiprašymą; giliau priėmė dėmesin užtikrinimą, kad "abiem užteks vietos" ir "nėra neišsprendžiamų problemų". Tuo pasiremdamas, Molotovas per porą savaičių priėmė dalybų sąmokslą projek-

tą ir rugpiūčio 19 dieną įteikė jį Hitlerio pasiuntiniui Schulenburgui, kuris tuojau išsiuntė jį į Berlyną su pranešimu,

jog sovietų vyriausybė sutinkanti, kad Ribbentropas atvyktų į Maskvą apie rugpiūčio 26-27 dieną. Ribbentropas nė tiek nelaukė: jau rugpiūčio 23 dieną 4 valandą po pietų jis prisistatė Stalinui ir Molotovui Kremliuje.

Taip Stalinas su Molotovu įsisiūlė į sąmokslininkus Hitleriui pradėti karą, virtusį pasaulinio masto tragedija. Dokumentai, kurie liudija čia paminėtus faktus, yra paskelbti Jungtinių Amerikos Valstijų Valstybės Departamento 1948 metais išleistame dokumentų rinkinyje apie nacių-sovietų santykius 1939-1941 metais, 6, 38 ir 65 puslapiuose.

Apie Kremliuje rugpiūčio 23 dieną vykusias derybas štai ką rašė liudininkas D. Deutsch (La Bataille, 1947 m. balandžio 30 d.):

"Rusai išsyk buvo šalti ir rezervuoti. Stalinas tuoj pareiškė savo dėmesį Baltijos valstybėms. Jis pasiteiravo, ar Vokietija vis tebesidomi Liepojos ir Ventpilio uotais ir, nevyndodamas žodžių, aiškiai pareiškė, jog dery-

bos vesti nebus pras-mės, jeigu vokiečiai tuo klausimu nenusileis. Ribbentropas pasiprašė leidžiamas telefonu susisiekti su Hitleriu Obersalzburgėje ir per kelias minutes gavo ryšį. Hitleris valandėlei paliko telefoną pažiūrėti į žemėlapi. Tuoj pat jis pranešė sutinkąs užleisti rytinį Baltijos pakraštį Rusijai... Toji nuolaida tuoj sulaužė ledus, ir viename vieninteliame posėdyje, kuris, beje, ilgokai užtruko, buvo susitarta visais klausimais. Rugpiūčio 23 datos sutartis ir slapstasis protokolas buvo pasirašyti rugpiūčio 24 d. paryčiais".

Taip tą naktį buvo sudarytas Molotovo reikalautas "politinis pagrindas" pardavinėti Hitleriui reikalingas karo medžiagas ir dar gėdingiau prekiauti su Hitleriu Lie-tuvos žemėmis ir Lie-tuvos žmonėmis.

(ELTA)

HELP WANTED MALE

WANTED AT ONCE
JOURNEYMAN OR
1ST CLASS SKILLED
BRIDGEPORT OPERATORS
Must be able to set up work from
Blue Prints & Close Tolerance. Full
time. Top rates, and fringe benefits.
FULLER TOOL CO.
4000 W. 11 Mile, Berkley, Mich.
313 — LI 5-7777

(2-8)

ATTENTION ALL JOURNEYMEN

ELECTRICIANS
MILLWRIGHTS
PIPE FITTERS

If you are interested in permanent employment with the best of working conditions and earnings—Champion Spark Plug Co., Ceramic Division has an immediate opening for you.

Insurance, pension plan, and other liberal benefits.

APPLY

CHAMPION SPARK PLUG CO.

8525 BUTLER, HAMTRAMCK, MICH.

An Equal Opportunity Employer

(2-11)

Photo Finishing

Experienced machine printers, teller balancers, and workers for professional photo color finishing plant. High wages, Blue Cross, and paid vacations. Call:

Continental Photo Color Corp.

For Appointment and Interview

26 Quincy Ave., Braintree, Mass.

848-2300

(6-8)

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9
TRYK MODERNIOS KOPLYČIOS

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

K a i n o s ž e m o s — Pasirinkimas didelis.

APSILANKE — ĮSITIKINSITE.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published Two Times a Week
every Wednesday and Fridayby American Lithuanian Press Radio Ass'n.
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$13.00. Single copy 15 cents.

Editor Vytautas Gedgaudas.

Business Manager Kazys S. Karpus.

Dirva išėina trečiadieniais ir penktadieniais.
Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00.

Redaktorius Vytautas Gedgaudas.

Reikalų vedėjas Kazys S. Karpus.

Straipsniai, išskyrus vedamuosius, reiškia jų autorių
nuomonę.Jungtinių Amerikos
Valstybių lietuvius

Praėjusiais metais minėjome laisvos ir Nepriklausomos Lietuvos 50 metų atstatymo sukaktį pagal 1918 m. vasario 16 d. Lietuvos Tarybos vieningu pareiškimu paskelbtą aktą.

Prabėgo metai ir vėl stovime ties atmintina lietuvių tautai diena -- Vasario 16-tąja. Sukanka 51 metai kaip lietuvių tauta nusikračiusi caristinės Rusijos jungo, pareiškė pasauliui -- gana svetimos vergijos, norime būti laisvi.

Ilgus metus pavergtos lietuvių tautos troškimas -- būti laisviems -- išsipildė. Kuriant nepriklausomą Lietuvos gyvenimą visomis savo jėgomis, moraliai ir materialiai įsijungė ir Amerikos lietuviai. Vieni lankė savo gimines, kiti grįžo gyventi ir bendrai kurti gražią Lietuvos ateitį, tretį pirkto laisvės bonus. Tačiau neilgai teko džiaugtis laisve ir kūrybiniais darbais.

1940 m. Sovietų Sąjunga, caristinės Rusijos pakaitalas imperialistinio grobio sumetimais, pavergė ramią ir taikingą Lietuvos šalį. Sunaikino viską kas buvo kuriama, tūkstančius lietuvių patriotų suėmė, vieni žuvo kalėjimuose, kiti koncentracijos stovyklose arba Sibiro šalčiuose. Nebėra dabar paslaptis okupanto įvykdytų žiaurumų -- lietuvių tautos kančios vaizdingai nušviečiami likusių mūsų brolių bei seserų asmeniškų nupaskojimų. Vienam - kitam pavyksta čia atvykti ir gyvu žodžiu pavaizduoti barbarišką okupanto veiksmus. Kiti navykę aplankyti giminių arba mirusiųjų kapus, atveža nemažiau skaudesnių žinių ir pavergtųjų šauksmą bei prašymą gelbėti.

Okupantas stengiasi, panaudodamas įvairias priemones -- brukdamas savo leidinius, naudodamas čia esamų savo šalininkų leidžiamą spaudą, organizuodamas menininkų ir kultūrininkų pasirodymus, brautis į patriotinės lietuvių visuomenės darbą ir skaldyti mūsų vieningą nusistatymą -- atstatyti nepriklausomą Lietuvą.

Būdami laisvame pasaulyje, mes lietuvių kilmės amerikiečiai privalome eiti į pagalbą pavergtiems savo tautiečiams. Tai yra mūsų šventa pareiga. Todėl minint Vasario 16 d. -- Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 51 metų sukaktį, Amerikos Lietuvių Taryba kviečia visus patriotas -- lietuvius dalyvauti savo vietovėse rengiamuose minėjimuose ir reikšti protestus prieš barbarišką okupantų elgesį pavergtoje Lietuvoje, prieš brukamą rusifikaciją, lietuvių turto nusavinimus ir kitus nusikaltimus.

Amerikos Lietuvių Taryba, kaip vienintelė šios šalies lietuvių politinė atstovybė, per eilę metų stovėjo ir stovi už Lietuvos nepriklausomybės atstatymą. Tai kovai tęsti iki laimėjimo reikalinga ir lėšų. Patriotinė lietuvių visuomenė tą gerai supranta ir remia mūsų darbą.

Šiais metais prašomi visi lietuviai taip pat paremti finansiniai Lietuvos laisvinimo darbus ir savo gyvenamose vietovėse aukoti tam tikslui pagal išgales.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA

Mums rašo

NULEISKIME VĖLIAVAS
IKI PUSĖS STIEBO

Iš Clevelando atėjo liūdina žinia, gruodžio 28 dieną mirė ponija Sofija Smetonienė.

Liūdi daugelis organizacijų netekę savo garbės pirmininkės, narės.

Daug organizacijų iškelia velionės nuopelnus ir pasišventimą.

Velionė neapsiribojo vien tik tautinėm bei socialinėm šalpos organizacijomis, jai rūpėjo ir kitokių organizacijų veikla ir darbai. Čia

noriu paminėti vandens sportą, buriavimą.

1934 metais ponija Sofija Smetonienė lankėsi Klaipėdoje. Lietuvos Buriuotojų Sąjungos naujai pastatytam uoste įvyko didelė šventė, buvo krikštijama didžiausia tuo laiku Lietuvos Buriuotojų Sąjungos jachta "žalčių karalienė" ir krikšto motina buvo Sofija Smetonienė.

Tas įvykis ypatingai buvo svarbus ne tik Lietuvos Buriuotojų Sąjungai, bet ir visiems lietuviams buriuotojams, nes buriavimo sportą parėmė valstybės prezidento žmona.

Nuo 1934 metų buriavimo sportas gavo visai kitą

VEIKALUI "LITHUANIA" PASIRODANT

AUTORIAUS DR. A. GERUČIO ŽODIS

Europos erdvėje. Didžioji Lietuvos valstybės dalis XVIII šimtmečio pabaigoje ir vad. Užnemunė XIX šimtmečio pradžioje pateko Rusijos valdžion. Rusų valdymas

Dr. A. Gerutis

truko iki pirmojo pasaulinio karo, taigi su viršum 100 metų.

XIX šimtmeityje prasidėjo lietuvių tautos tautinis atgimimas, - fenomenas, kuris anuo metu paplito ir tarp daugelio kitų Europos tautų. Tautinė sąmonė mūsų šimtmečio pradžioje jau tiek buvo įleidusi šaknis, jog vis nuosekliau brenimo mintis, kad ir lietuvių tauta turi reikalauti politinės autonomijos ir net valstybinės nepriklausomybės.

Lemtingą posūkį atnešė pirmasis pasaulinis karas. Nūn atsirado palankesnės sąlygos siekti visiškos nepriklausomybės ir atkurti savo valstybę. Lietuvių tautos politinei vadovybei buvo aišku, kad tautai tik tada galės būti sudarytos tinkamiausios sąlygos tiek dvasinei, tiek medžiaginei kultūrai tarpti, jeigu tauta pati paims savo likimą į rankas. 1918 metų Vasario 16 dienos aktas, kuriuo buvo paskelbta Lietuvos valstybės nepriklausomybė, buvo lietuvių tautos politinio apsisprendimo išraiška.

Apgynusi tiką gimusią valstybę nuo pasikėsimų iš šalies, lietuvių tauta su nepaprastu entuziazmu ėmėsi savo valstybės organizavimo darbo. Lietuvos valstybės nepriklausomybės periodas, tetrūkės, de ja, tikrai kiek daugiau nekaip 20 metų, buvo naujųjų laikų lietuvių tautos istorijos kulminacinis punktas, pasireiškęs išimtinu kūrybingumu vi-

sose gyvenimo srityse. Atsivalaidavusi nuo varžtų, kurie su viršum 100 metų rišo ją su Rusija ir stabdė jos pažangą, lietuvių tauta per nepriklausomybės laikotarpį dar labiau susijosi su jai artima Vakarų Europos krikščioniškąja kultūra ir stovėjo antikro kelio į visokeriopą dvasinį ir materialinį gerbuvį.

Šį procesą sustabdė 1939 metų įvykiai, kai dvi ano meto diktatūros -- komunistinė Rusija ir nacionalistinė Vokietija -- susitarė pasidalinti Rytų Europos erdve. 1940 metų vasarą Lietuvą okupavo sovietų kariuomenė. Ši agresijos aktą sekė Lietuvos valstybės inkorporavimas kaip federalinės sovietinės respublikos į Sovietų Sąjungą. Su maždaug trijų metų pertrauka vokiečių - sovietų karo metu, kai Lietuvą buvo okupavusi vokiečių kariuomenė, sovietinė okupacija tebetrunka iki šios dienos.

Su mažomis išimtimis demokratini vakarų pasaulis nepripažino Maskvos smurto prieš Lietuvą ir kitas Baltijos valstybes. Lygiu būdu lietuvių tautos neabejojama dauguma nesusitaikė su okupacijos faktu. Laikui bėgant, keitėsi kovos ir rezistencijos metodai, bet lietuvių tauta nuosekliai ir neatlaidžiai siekia savo nekintamo tikslą - valstybinės nepriklausomybės atgavimą. Prieš 50 metų paskelbtas Vasario 16 dienos aktas lieka galioje kaip neatšaukiamas lietuvių tautos apsisprendimo manifestas, kurio įgyvendinimas turės anksčiau ar vėliau įvykti.

Šis veikalas skiriamas visiems tiems, kurie domisi Rytų Europa, specialiai gi Lietuva. Tų besidominčių tarpe pirmą vietą užima lietuviškos kilmės Amerikos Jungtinių Valstybių piliečiai, ypač jaunoji karta, kuri labiau įpratusi skaityti anglų kalbą ar net ir nebemoka savo tėvų kalbos, bet vis dėlto lieka prisirišusi prie protėvių kilmės krašto ir jo žmonių. Veikalas siekia perteikti objektyvini lietuvių tautos istorijos vaizdą.

Kaip ir kitų tautų, taip pat ir lietuvių tautos istorija nesusidarė vien tik iš laimėjimų ir di-

dingų žygių. Ir lietuvių tautos kelyje būta nuosmūgio periodų bei laikotarpių, kai jai teko gyventi svetimųjų priepaudoje. Tokių laikotarpių lietuvių tauta gyvena kaip tik šiuo metu. Jos geopolitinė padėtis atnešė jai nebe pirmą kartą sunkų bandymą.

Veikale ypač plačiai norėta pavaizduoti naujesnius laikus, kai lietuvių tauta, pasirėmusi tautų apsisprendimo dėsniu, buvo paskelbusi savo nepriklausomą valstybę. Lygiu būdu išsami nušviesta rezistencija prieš okupaciją ir parodytos lietuvių tautos pastangos atgauti valstybinę nepriklausomybę bet stengtasi išvelgti į kovos už laisvę per spekyvas.

Pagal Lietuvos himno žodžius, lietuvių tautos sūnūs raginami semtis stiprybės iš praeities. Kai šis himnas buvo sukurtas, Lietuva buvo paglemžta caristinės Rusijos. Nūn lietuvių tauta vėl atsidūrė Rusijos, šį kartą komunistinės, okupacijoje. Lietuvių tauta šiandien semiasi stiprybės ne tik iš savo Didžiosios Kunigaikštijos praeities, bet ir iš netolimo nepriklausomos valstybės laikotarpio, kuris jai šviečia gyvu ir įpareigojančiu pavyzdžiu.

Ir šis veikalas tebūnie tam tikras įnašas lietuvių tautos laisvės pastangoms!

Šio veikalo autorių vardų reiškia gilią padėką Lietuvos Nepriklausomybės Fondo vadovybei su jos pirmininke ponija Emilija Čekiene, Woodhaven, N.Y., prieškyje, o taip pat Amerikos lietuvių kolonijai, kuri už Lietuvos valstybės ribų yra gausiausia pasaulyje, įgalinusioms išleisti šį veikalą.

HELP WANTED MALE

WANTED JOURNEYMEN
OR
1ST CLASS SKILLED
AUTOMATIC
SCREW MACHINE

Operator Set-up men on Acme-Gridley automatics. Minimum 5 years top wages, fringe benefits. Day and night shifts. Steady work for qualified men. MAGNOLIA SCREW PRODUCTS

13950 Melon

Bet. Dix and Schaefer S. of Ford

X-way

Detroit, Mich.

(5-11)

AGGRESSIVE 7-year-old company that has doubled its business every year is looking for men with mechanical aptitude that want an opportunity to grow with our company. Must be responsible and willing to hustle. Apply in person, no phone calls. Nu-Process Ind. Inc., 13374 Farmington Rd., Livonia, Mich. (4-7)

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS.
PRADEK TAUPYTI SIANDIEN!4³/₄%

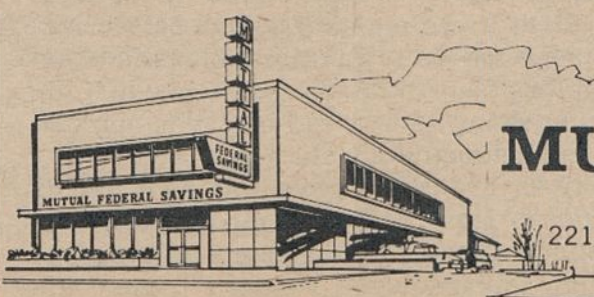
Metinis dividendas mokamas už indėlius taupymo knygutėse.

5%

Mokamas už vienus metų taupymo laktus nuo išdavimo datos. (\$5,000.00 ar daugiau, įdedant po \$500.00)

5¹/₄%

Mokamas už vienus metų taupymo laktus nuo išdavimo datos. (\$10,000.00 ar daugiau, įdedant po \$1,000.00)

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

"DIALOGAS SU KRAŠTU" (82)

BRONYS RAILA

Jei galėčiau...

GALIMAS VIRSTA NEBEGALIMU

Ieškant mūsų nerimo ir minčių sąmyšiams šios tokios tvarkos, tiems, kuriems dalykai paaiškėja tik suvedus juos į "principus" ir "taisykles", gal geriausias būdas būtų nuogai sau pasistatyti klausimus, kurie provokuotų apsisprendimą dėl principų, iš kurių jau lyg savaime redaguotųsi taisyklės ir pieštųsi atitinkamos rodyklės. Pavyzdžiui: -

Aiškūs ir svarbūs klausimai

- Ar lietuvių tauta turėjo, turi ir turės teisę apsispręsti dėl savo likimo ir ateities, - ar jos aspiracijoms pirmiausiai tegupretenduoja vadovauti išeiviai ir nusakyti, kaip ji gali ir tegalės apsispręsti?

- Ar lietuvių tautą ir jos valią tiksliai ir teisėtai užsienyje gali atstovauti ir reikšti tik buvusių prieškarinių politinių partijų ir karo meto rezistencinio pagrindžio organizacijų geranoriški ir laisvanoriški likučiai išeivijoje, - ar lietuvių tauta ir okupacinėmis aplinkybėmis nėra praradusi savo valios ir priemonių jai reikštis praktiškai vienu ar kitu būdu, nežiūrint visada grėsmingų bolševikinio totalizmo retežių?

- Kas svarbiau ir ko labiau klausoma tarp tautinėje opinijoje: ar tautos laisvės pagrindžio, ar pabėgėlių, emigrantų ir kitų kraštų piliečių balsų?

- Ar lietuvių išeivija turi palaikyti ir plėsti dialogą su lietuvių tauta tėvynėje, kokia ji dabar yra visoje savo įvairybėje?

- Ar palaikyti dialogą tik tomis sąlygomis, kokios dabar legaliai yra, t.y. kaip jos okupanto sudarytos, kiek leidžiamos ir kontroliuojamos?

- Ar dialogas leistinas ir įmanomas tik mūsų sąlygomis, kokias mes laikytume geriausiomis?

- Kiek galime sutikti eiti į kompromisą arba bent pakęsti okupanto ir mūsų sąlygų "taikingą egzistenciją", neatsisakant savo principinių nusiostatymų, stengiantis bendravimą kiek galima daugiau panaudoti tautinių pozicijų labai ir skaitantis su kai kuriais neišvengiamais nuostoliais?

- Kiek ir kaip esamas blogas dialogo ir bendravimo sąlygas mes ryžtamės "žūtbūt" pagerinti, kovingai praplėsti ir pagilinti pagrindžio metodais?

- Kiek galime ir kiek turėtume skaitytis su dialogo plėtimu ir bendravimo nuosirdžiais troškimais to neabejotinai labai didelio skaičiaus tėvynės lietuvių, kurie po ilgos dusinančios izoliacijos ilgisi "praverti langą į Vakarus", kurie neatstovauja okupanto valios ir pagal galimybes stengiasi išvengti talkininkavimo jo kvilingų brukamiems propagandos tikslams?

Ir be nutarimų ne patamsy

Dar daugelio kitų klausimų litanijos nebėgsiant, jau visai aišku, kad norint pateikti konkrečias analizes ir duoti pilnus atsakymus, reikėtų naujos neplonos knygos ar (ir tai būtų užvis geriausia) specialaus ekspertų komiteto, kuris mažiau triukšmingai tirtų ir formuluotų bendravimo ir lietuvių tautinės rezistencijos politiką, sudarančią vieną iš pagrindinių Lietuvos laisvinimo realios veiklos elementų.

Man neatrodo, kad šių dienų aplinkybėmis tam turėtų pakankamai ryžtingumo, pajėgumo ir lėšų. O be to, tuoj kiltų naujas konfliktas su Vliku, kuris nuolat gi pabrėžia, kad jis vienintelis atstovauja tautos valią ir vienintelis čia ir net anapus vadovauja išlaisvinimui, nors per seimo sesiją "tuo reikalu" vis dėlto nepajėgė "priimti ir paskelbti nutarimo", kaip išeivijai privalu bendrauti su Lietuva...

Bet, tikiuosi, ir be atitinkamo "oficialaus" nutarimo nesame pasilikę taip jau visiškame patamsyje. Spauda ir visuomenė jau kone dešimtmetis diskutuoja tuos klausimus. Ir mano šių rašinių pynėje buvo duoti gana aiškūs atsakymai bei pasisakymai ar bent užuominos, kurios kryptimi būtų naudingiausia spręsti daugumą minėtų sąrašo problemų, - nors sąmoningai vengiau kategoriškų, kaip kirvių, kirtimų ir katėkizminių "tautinės drausmės" instrukcijų.

Pirma, dėl to, kad tai yra tik pavienio žmogaus nuomonė, kuri negali būti privaloma nei tautai, nei išeivijai. Antra, tai gal kiek per laisva ir nepriklausoma nuomonė, turinti tikslą kiek įmanoma bešališkiau apžvelgti dalykus platesnėje jų įvairybėje ir pateikti problemų kritiką, t.y. visokių nuomonių, pasisakymų, idėjų, rezoliucijų ir kai kurių veiksmų vertinimą ne kokių pasaulėžiūriniu ar partiniu pagrindu, bet tik tautinės rezistencijos labo dingstimi - "nuo kairės ligi dešinės", nuo komunistų ligi "fašistų" atidžiai košiant ne tik "svetimuosius", bet lygiai netausojant ir "savųjų". Ir trečia, tai yra bandymas įeiti į patį mūsų gyvenimo sukūrį, kuris kasdien statys mums naujus klausimus ir mes kankinimės ieškodami geriausių atsakymų. Tada ir aš, perkarštai nešaukdamas kovon, vengiau generolo grandiozinių instrukcijų, stengdamasis duoti tik kuklų vienišo kareivio įnašą.

Kiti daugelis taip pat anuos klausimus yra svastę ir priėję visokių išvadų, - kai kada visai priešingų negu mano, ar vienu kitoms preistaruojančių.

Nuosmukio pakalnėmis

Skirtumas tačiau tas, kad išskyrus kvilingus ir avinus, nė vieno skirtingai manančio ar, mano

nuomone, tikrai klaidingai galvojančio aš nekaltinau Lietuvos išdavimu, tarnavimu bolševizmui ar šiaip kokių pasibiaurėtinu "palūžimu", kuo daugelis mano oponentų per šiuos metus puotaute tebeputavo. Man tik rodos, kad mes esam įklimpę ir vis neišbridę iš labai nesmagios idėjų ir jausmų suirutės ir kad mūsų visuomeniškai dorinis, o ypač intelektualinis nuosmukis pakalnėmis sparčiai vis teberieda žemyn. Jei dar taip toliau, mes daugelis save diskvalifikuosim, bet kokiam vaisingam ir prasmingam dialogui su tauta - ir pateksim į tą skyrių, kuris bus vienas iš palšiausių ir neįdomiausių Lietuvos laisvės kovų istorijoje.

Tariant žodžiais, kuriais dabar patetiškai pradeda prakalbas beveik kiekvienas mūsų veikėjas su lyrišku talentu: - Brangūs broliai ir seserys, tik prisiminkim, ką mes ligšiol darėm, į ką susitelkėm, kaip kovojom!...

Dar ne taip seniai, nepaisydami išeivijos politinių veiksmų ir kai kurių tautos vadų išpėjimų bei abejingumo, labai mums nepalankiomis okupanto nustatytomis sąlygomis mes įvykdėm "Marshallo planą" savo giminės tėvynėje ir Sibire padėti. Mūsų "nepaklusni" laikysena laimėjo ir pagaliau visų buvo pripažinta, kaip aplamai humaniška ir labai naudinga. Po paketų ir laiškų, netrukus susidarė ne nuo mūsų parėjusios galimybės prasidėti kitai sudėtingesnei, įvairesnei, tačiau ir konfliktiškesnei fazei - žmogaus su žmogumi, lietuvi su lietuviu, savo tėvynės patriotų su užsienio patriotais glaudesniai bendravimui. Ir čia mes vėl užsikirtom ir iš naujo pradėjom "kovoti" tarpusavyje.

Maždaug visi, įskaitant ir pačius karingiausius, sutinkam, kad glaudesnis santykiavimas su Lietuva, o tai tarp kitko reiškia - tiesioginių ryšių plėtimą, ir dialogas su lietuvių tauta Kremliaus imperialistų užgroboje tėvynėje, yra reikalingas ir labai svarbus. Bet vos kiek platesniems bendravimo galimybų plyšiams ir iš to kylančiai rizikai atsivėrus, bendravimą mes pradėjom įrodinėjimu, kad jis esąs beveik negalimas, o kadangi sovietinėje sistemoje nėra sąlygų privatiems santykiams, tai jis ir visiškai negalimas. Be to, bendravimo nauda būtų tik mikroskopinė, gi teisiškai jis labai pavojingas, nes implikuotų Lietuvos aneksijos pripažinimą, todėl trumpai kalbant - nusikalstantis tautinei drausmei, nusiangažuojantis kovai už Nepriklausomybę ir padoriam lietuviui neleistas.

Retorikos šokoladas ir rezistencija

Nuostabūs, sunkiai patikėtini dvasiniai ir mentaliniai vėlesniosios išeivijos pasikeitimai!

Tų, kurie kadaise atkakliai grūmėsi už lietuviškas raides ir kovojo prieš carinės Rusijos priespaudą, šiandien nedaug tebėra likę gyvųjų tarpe. Bet vyresnėje kartoje turime dar gana daug tų, kurie aktyviai dalyvavo, pergyveno ar bent galėjo liudyti ir matyti tai, kas buvo kone dešimtmetį trukusi lietuvių tautos antinacinė ir antibolševikinė rezistencija, savo ryžtingumu ir narsumu nenusileidusi geriausiems europinės rezistencijos kitų tautų pavyzdžiams.

Atrodo, kad šiandien mūsų atmintis nudžiūvo, kad jaunajai kartai mes daugiau peršam kovingos retorikos šokoladu apteptą defetizmo bei atsitraukimo saugumą ir gąsdinam susikirtimų (konfrontacijos) pavojais, - ir jau visai pamiršom, kas yra rezistencija. Mes nebeorim nei žinoti, nei pasapnuoti, kad rezistencija, tarp kitko, yra vienas iš menų negalimus dalykus paversti galimais, neįvykdomus įvykdymais, nenugalimas kliūtis nugalimomis ir vis bandyti pasiekti tai, kas yra anapus racionalaus pasiekimo ribos. Ir jeigu tatau iš karto, kaip dažniausiai būna, neduoda skubių sėkmių, - be atodairos ryžtis nenugalimas kliūtis apeiti, apsukti, išnaudoti kiekvieną plyšį. Bet mums jau ir galimi dalykai virto nebegalimais, ir jei tik pirštą pajudinsim - tuoj nusikalsim teisės mokslams!

Per kelerius pastaruosius metus mes baisiausiai rimtumu susitelkėm ir įstrigom ties atvejais, kurie be abejo nėra visiškai nesvarbūs, bet Lietuvos laisvės kovoje tik antraeilės ar kelintaeilės reikšmės. Kone visų ligšiolinių mūsų "problemų" ir incidentų svarbumas yra labai reliatyvus ir pარიštas trapiausio laikinumo siūlu. Visi tie okupanto šiek tiek atlaisvinti "tėviškės ir išeivių ryšiai", tie "kultūravimai", "krepšiavimai" ir per kelis sietus perkoštų turistų į abu galu keliavimai - juk yra tik žaidimas. Žaidimas, kurį iš vienos pusės įvairiaip mėgina panaudoti Kremliai ištikimi kvilingai ir pasinaudoti saujelė mažyčių, bet godžių nors truputėlį pasipelnyti išeivijos kvilingėlių.

Tai žaidimas, kurį iš kitos pusės juk ir mes galim neblogiau išnaudoti bendrojo tikslo labui. Gerai pagalvojus, kažin ar ne mums lengviau žaisti. Nes jei čia būtų propagandos ir įtikinimo klausimas, tai visuomet bus lengviau įtikinti žmogaus laisvių ir piliečio teisių netekusį lietuvi, kad Maskvos apžiota, virškinama, rusinama ir kolonizuojama Lietuva privalo laisvės ir savarankaus gyvenimo rėmų (ką jis ir pats dar geriau žino), negu užsienio lietuvių įtikinti, kad sovietinės diktatūros maitojama lietuvių tauta, kaip porino įsikarščiavęs Baltušis ir nusuokia kiti juodušiai, dabar yra nepriklausoma, laisva, laiminga, klestinti ir vieningai sužiurusi į šviesų tarybinį rytojų...

Jei galėčiau prisiversti valandėlei pamiršti laisvo lietuvių garbę ir diplomatiškai nuryti žmogiško išdidumo kąsnį, ko gero aš irgi gal nevengčiau pasidalinti ilgų patyrimų išpūdziais ir tinkamoje vietoje susitikti pvz. net tokį Antaną Venclovą, mano kelių jaunystės metų artimą draugą, dabar ištikimiausią Kremliaus okupacijos saldybių dainių ir vartotoją, naujosios klasės konservatorių ir reakcionierių klubo stalininį šulą.

Tegu tatau jums skambėtų gal kiek per arogantiškai, bet greičiausia man būtų lengviau sudrumsti jo gerą pilno pasitenkinimo nuotaiką ir jei ne išversyti, tai bent apgriauti jo aklą pasitikėjimą sovietinės Rusijos broliškąja šlove. Ir drįsčiau beveik garantuoti, kad nors šis nepergabiausias sovietinis rašytojas ir Salomėjos Nėries lakštingalios balso žavumu čiulbėtų, greičiausia manęs nesukurstytų (kaip mūsų juristai bijo) nei tuo pasikalbėjimo faktu, nei moraliai pripažinti Lietuvos amžiną aneksiją Rusijai ir persiimti šviesaus lenininio rytojaus tikėjimu. Jokio pavojaus, nes apie visa tai, ką jis pasakytų, aš jau šimtus kartų skaičiau sovietinėje spaudoje ir literatūroje, plus - jo paties tragikomiškuose memuaruose. Ir kiti tai galėjo skaityti - ir ar "palūžo"?...

Tad kodėl tie kiti, žymiai narsesni kovotojai, taip vengia kovos kontaktų? Kodėl vis straipsniais ir rezoliucijomis graudena tautiečius, atgrasindami nuo bet kokių sąlyčių su priešais ir ne rečiau, galbūt, draugais, kurių daugumas širdies gilumoje nėra Lietuvos laisvės priešai, o tik visų mūsų bendrojo tautinio likimo broliai?

Aš nesuprantu, niekaip nebesuprantu: nejaugi ta baimė būtų vien nepasitikėjimas savimi ir visais, ir tas žodinis kovingumas - tik skystas šydas savo beviltiškumo sielvartui ir negaliai pridengti?

40th Annual
GROTTO
CIRCUS

"The Circus With A Purpose"

20 BIG, NEW, THRILLING, EXCITING **20**
and ENTERTAINING ACTS

— **3 GREAT RINGS** —

ORIGINAL HANNEFORD EQUESTRIANS
THE CELEBRATED WALLENDIA FAMILY
THE INTREPID MISS CARLA
"Empress of the Air"
PRINCESS TAJANA
"The Goddess of Flight"
FLYING GIBBONS AERIALISTS
PRANCING ELEPHANTS
PAT ANTHONY'S ROYAL BENGAL TIGERS
AERIAL BALLERINA TABLEAU

BEAUTIFUL GIRLS
CLOWNS GALORE
Feb. 6-16 Circus Schedule

EVENINGS AT 8 P.M. Weekdays: Feb. 6, 10, 11, 11, 12, 13 \$3.50 \$2.75 \$2.25 \$1.75 MATINEES AT 2 P.M. Weekdays: Wed., Feb. 12 and Friday, Feb. 14 \$2.75 \$2.25 \$1.75	WEEKENDS: FEB. 7, 8, 14, 15 Fri. & Sat. Only) \$3.75 \$3.25 \$2.75 \$2.25 \$1.75 Saturdays and Sundays: Feb. 8, 9, 15, 16 \$3.75 \$3.25 \$2.75 \$2.25 \$1.75
---	--

— TICKETS NOW ON SALE —
Music Hall Box Office, E. 6th & St. Clair
Richman's, 736 Euclid Ave.
(Sunday matinees for the benefit of American Cancer Society)

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota
U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2787
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje

pageidaujama prekių labai prieinamomis, žemesnėmis negu

kitur kainomis.

KREIPKITES į mūsų vienintelę Chicagoje lietuvių įstaigą,
turinčią teisę SAVO VARDU siųsti siuntinius tiesiai iš
Chicago į Lietuvą.

Vedėjai: E. ir V. ŽUKAUSKAI

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

KŪRYBA IR MOKSLAS

PENKERI METAI PO ŠVENTUOJU AKMENIU

Š.m. sausio 5 d. sukako penki metai, kai Bostone mirė poetas Faustas Kirša. Savaitraštis Keleivis velionį prisiminė š.m. Nr. 3. Vargu būtų galima šios liūdnos sukakties progą ką nors išraiškiau pasakyti, todėl mes Keleivio straipsnį perspausdiname be sutrumpinimų. Nesunku spėti, kad straipsnio autorius yra poetas Antanas Gustaitis.

Red.

Sunkus akmuo man užgulė krūtine,
Akmuo šventasis, aukuro akmuo.
Akmuo kapų, šventovių ir paminklų,
Per ištremtį keliaujant man namo.

Faustas Kirša

Kaip nuostabu! Šiandien beveik galėtume tikėti, kad šie poeto Fausto Kiršos žodžiai ištarti mums iš anapuskarsto. Ir dabar tikrai jie iš anapus, nes sausio penktąją sukako jau penkeri metai nuo jo paskutinio atodūsio niūrios ligoninės palatos ryto prieblando, tik valanda lig saulės patekėjimo. Ir penkeri -- nuo mūsų jam skirtų graudingų atsišveikinimo sakinių, nuo nekrologų, nuoširdžių įvertinimų ir apgailestavimų. Be to, ir nuo pasižadėjimų niekuomet nepamiršti.

Ir štai, penkeri metai guli standriai surišti poeto rankraščių lapeliai... Kažkur kitur ir kito palikimo nuotrupos.

Tik vienas ženklas aiškus ir iš tolo regimas: penkeri metai liūdi Forest Hills kalnelyje rausvo granito antkapis.

O Faustas Kirša vis dar nepaliaujamai netgi iš švento akmenio mums kalba:

-- Ilgiuos, kas žmogiška, kad mano veidui šviestų...

-- Tikiu į laisvę amžiną ir šviesią...

Ir vėl:

-- Aš jums sakau: tuštybė iš tuštybių, kas aukšą sveria, perlų rožem žaidžia...

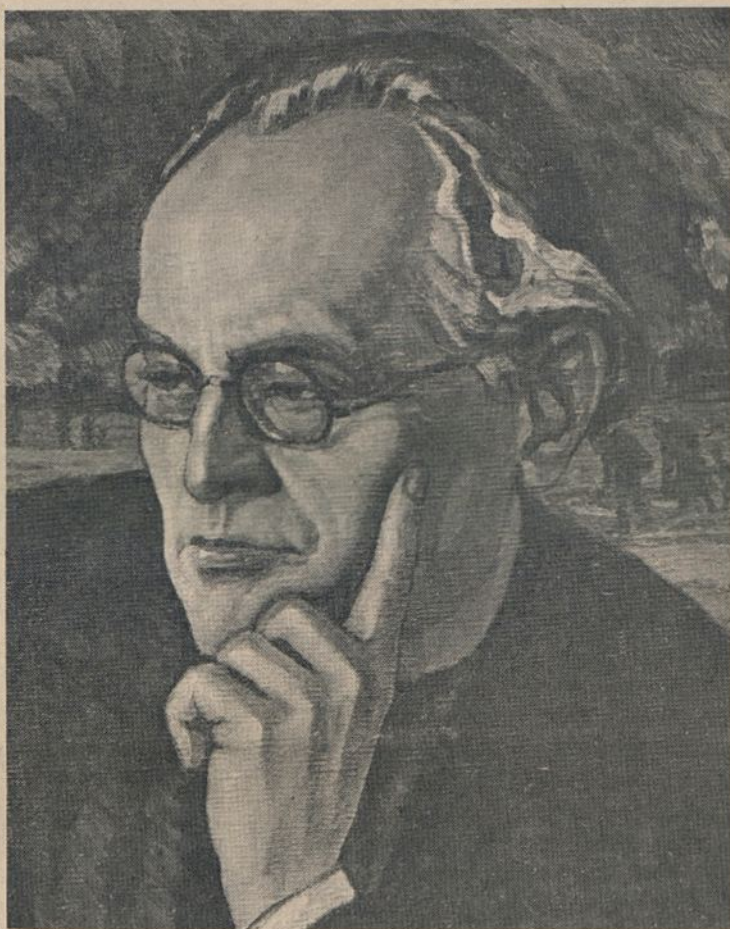
Ir vėl:

-- Aš liudiju pavydą ir menkystę...

-- Aš liudiju triūnų demagogą...

-- Aš liudiju tarp mūsų gyvą Kainą...

Nejaugi visa tai čia mums, gyviesiems, būtų sakoma?
Ir vėl:

POETAS FAUSTAS KIRŠA

Ad. Varno portretas

-- Aš nusivyliau žmogui: jo padarais ir meile...

-- Aš nusivyliau žmogui: jo sąžine ir veidu...

Ne, ne! Tai čia ne mums ir ne įsiai! Tai tik žaliajam Forest Hills kalnelyje rausvo granito antkapis. Tik atsišliejęs šventojo akmenio toks vienišas nautusios gėlės stiebelis. Nenorime mes šiandien mirusiųjų mums nepa-

viens kitam pataikaujančių garbė, mes šiandien pagalmėm irėminome kitą, -- gyvą ir apčiuopiamiau naudingą.

Ant mums kadais su pagarba padovanotos lyrikos knygelės uždėjom žerintį liepsningo punšo indą, kad nesutirptų stalo politūra.

Jo kojos sidabre stambiu šriftu igraviruota mūsų pavardė.

Ilgiausių metų kuriantiems palaimintą ateitį!

Vidurnakčio tyla. Mes vėl nuotaikingai baigėme aukos ir darbo dieną. Rytoj gal bus kita. Tik kogi braunasi tas nerimas iš mirusiųjų karalystės? Negi tikrai tai mums skirti iš švento akmenio kuždenantieji Fausto Kiršos žodžiai po ilgų metų užmiršimo? Tasai tylusis tremtinio poeto snabždesys svetimos žemės kapinyne:

-- Kaip žiedu atlape aš akmeniu alsuoju,

-- Kaip meilę prarastą aš jį jaučiu širdy...

LIETUVOJ 3 MILIJONAI GYVENTOJŲ

Vilniuje veikiančios statistikos įstaigos sluoksniuose pranašauja, kad dabartinis (1969 metų pradžios) gyventojų skaičius Lietuvoje bus apskaičiuotas apie 3,096,000. Vilniuje dabar esą 344 tūkstančiai gyventojų, Kaune — 309, Klaipėdoje 140, Šiauliuose — 87,

lankaus kalbėjimo! Ne mūsų šita anktapių giria ir jos laikųjų vėjų užesys!

Mūs rezidencijoje nušviesti visi langai, kristalo taurių skambesys ir pakilus puošnių svečių klegėjimas.

Tam pačiam fotely, kuriame, regis, taip dar neseniai sėdėjo Faustas Kirša, teikdamas mūsų pastogei žavesį ir savo buvimu čia didindamas aplink valgančių ir geriančių ir broliškai

Scena iš Antano Rūko "Bubulis ir Dundulis". Iš kairės: Radasta - Laima Petravičiūtė, Dobilas - Arvydas Dikinis, Bubulis - Jonas Kelečius, Dundulis - Leonas Barauskas ir Girdžius - Juozas Valentinas. V. Noreikos nuotrauka

Bubulis ir Dundulis linksmo chicagiečius

Jurgis Janušaitis

Chicagos Lietuvių Scenos Darbuotojų Sąjunga, pradėdama naujuosius metus, Chicagos lietuviams dovanojo puikią teatrinę dovaną -- Antano Rūko, trijų veiksmų linksmą nutikimą "Bubulis ir Dundulis".

Spektakliai įvyko sausio 4 ir 5 d.d. Jaunimo Centre. Pažymėtina, kad Chicagos lietuvių teatrą, vis dėlto, mėgsta. Į abu spektaklius susirinko virš 1000 žiūrovų. Žinoma, galėjo jų būti žymiai daugiau. Pasigesta žiūrovų tarpe mūsų platesnio elito sluoksnių žmonių.

Abu spektakliai praėjo su pasisekimu ir žiūrovų buvo šiltai sutikti.

Panevėžy — 71 tūkstantis. Dar 15 kitų miestų daugiau kaip po 10 tūkstančių. Į šių tarpą neseniai įsijungė Biržai, Utena, Jonava, Šilutė. Netrukus 10 tūkstančių pasieks ir Raseiniai.

• Giedrė Kaukaitė-Žebriūnienė, viena iš naujųjų Vilniaus operos solisčių, nuo praėjusių metų spalio galo išsiųsta dvejus metus tobulintis Milane, Italijoje, La Scala operos paunksmėje. Priimta mokyti pas maestro Genaro Barra, tapatį, pas kurį mokėsi ir V. Noreika bei V. Daunoras.

• Augustinas Gričius, vyresniojo kartoj tebeprisimenamas Pivošos vardu (toks jo, kaip humoreskų rašytojo, buvo plunksnavardis), dabar jau bebaigęs septyniolikosmetus amžiaus metus ir neseniai ilgokai pakankintas ligos, sakosi vis dėlto parengęs išleisti savo senųjų raštų rinkinį. Be to, sakosi norįs rašyti atsiminimus apie Vaidžantą, Kazį Binkį, Kazį Puidą ir straipsnį apie tai, kaip kas supranta tėvynės meilę. Tas straipsnis turįs būti pokalbis (esamose sąlygose, turbūt, monologas) su nuotraukų albumu bevartant prisimintais kūrybos draugais, kurie likimo ar karo tapę "išnešti" į užsienį. (E)

Pats veikalas toks višada mielas, idėja kasdieniniame gyvenime sutinkama kiekviename žingsnyje ir tuo labiau išsivijoje. Juk tiek mūsų tarpetučių, nepagristų vaidų, ginčų, ginčelių. Ir vis už menkniekių už mažytę dalelę savojo Aš. Antanas Rūkas "Bubulyje ir Dundulyje" tai labai taikliai nusako. Ir šis veikalas kiek kartų jį bežiūrėtum, visada bus mielas, gyvas, širdžiai artimas, mūsų gyvenimo nuogą tikrovę primenąs. Jis, tiesa iš kaimo buitės, bet labai tinkamiems luomams ir visoms profesijoms.

Pats pastatymas, kaip eiliniam žiūrovui, atrodo puikus. Dail. Jurgio Daugvilos sukurtas scenovaizdis neperkrautas, bet puikiai apsprendžias dviejų kaimynų gyvenimo aplinką. Ūkininkai Bubulis -- Jonas Kelečius ir Dundulis -- Leonas Barauskas, skirtingų charakterių. Bubulis karštas ir greit užsidegęs, Dundulis žemaitiškose klumpėse ramus, bet neatlaidus. Abu puikiai įsijautę į savuosius vaidmenis žavėjo publiką.

Kiek mieščioniška šeiminkė Rožė -- Stasė Kelečienė. Duktė Radasta -- Laima Petravičiūtė, naujas veidas mūsų scenoje, bet buvo miela

Radastėlė ir daug žadan-
ti ateičiai. Kuklus ir sūnus Dobilas -- Arvydas Dikinis. Gėrėjomės ir dviem skirtingais viengungiais. Girdžius -- Juozas Valentinas, sugebąs situacijose puikiai orientuotis, išgyvenąs savo viengungystę prideramai gerai. Šaltėkšnis -- Algimantas Dikinis, miesčioniokas, gal truputį per daug šaržuotas, bet stiprus savo vaidmenyje. Jis ir šį veikalą režisavo ir savo sugebėjimais bei tvirta ranka "Bubulį ir Dundulį" žiūrovui parodė žavų ir naują.

Piršlys Tarulis -- Julius Balutis, atrodo, galėtų tuo tik ir verstis. Tai tikras, dar Lietuvoje gyvenime daug kartų matytas piršlys, sugebąs ir pačiose sunkiausiose situacijose rasti išeitį. Puiki našlė Agutė -- Elena Rukuižienė, visai skirtinga Rožei, sukurusi tipingą našlės pleputės tipą.

Kaip matome visi veikėjai daugumoje seni scenos "vilgai", kaip sakoma. Puiki vidya, gražūs tautiniai motyvai paręskinti pagal Bronės Jameikienės eskizus, kostiumai, gera Česlovo Rukuižos scenos technika, tinkamas Kazio Cijūnėlio apšvietimas ir taiklus dail. Jurgio Daugvilos scenovaizdis Antano scenoje, bet buvo miela (Nukelta į 6 psl.)

Scena iš Antano Rūko linksmo nutikimo "Bubulis ir Dundulis". Iš kairės: Bubulis - Jonas Kelečius, Agutė - Elena Petravičiūtė-Rukuižienė ir Rožė - Stasė Kiešaitė-Kelečienė. V. Noreikos nuotrauka

Faustas Kirša

MAN NE VIS TIEK

Man ne vis tiek, kurioj pašlaitėj skinsiu
Žibutės žiedą ir segsiu sagon.
Brangus man oras ir pilkoji žemė,
Kur daug žiemų jų laukiau ir vargau.

Man ne vis tiek, kur šaltinėliai tryksta
Ir sidabru nubėga tarp gėlių.
Vandens laše atspindi žemės veidas,
Gyvent galiu už šaltinius giliau.

Man ne vis tiek, kur rugio varpos bręsta,
Kurių dirvonų vėjai šlauko juos.
Kur saulė žaidžia mano debesėliais,
Ten rugiagėlė tėviškės laukuos,

Man ne vis tiek, kurios kelionės vargas
Su dulkėmis krenta ant pečių naštos,
Vargė ir meilė pasakas pasako,
Kada eini namo nors lig aušros.

Gen. konsulas dr. P. Daužvardis, Jurgis Janušaitis, Juzė Daužvardienė ir Veronika Janušaitienė.

Žurnalistas Jurgis Janušaitis gyvenimo sukurtuvų sukūryje

VYTAUTAS KASNIČNAS

Vaikystės dienas praleidęs su piemenėlio džiaugsmiais bei vargais, botagėlin papliauškendamas, birbynėlėm padūduodamas, vėliau elementorių užgules pradėjo mokytis. Dar po metų kitų visa šeimyna nutarė, kad iš to vaiko ūkininko nesulauksi, nes negi kas su plunksna žeme aria ar raišes sėja. Tegu geriau mokosi, gal kunigėliu bus.

Iškopęs į Kaišiadorių gimnazijos pirmą klasę Jurgis Janušaitis taria, jog plunksna yra ne tik pamokoms ruošti ir rašto darbams atlikti, bet tinka ir laikraščiams rašyti. Taip jis, su susitaręs su draugu, nutaria mokyklos šventės proga išleisti laikraštį. Gavę šapirografą, per naktį prirašė, suredagavo, atspausdino ir išleido. Ir taip per naktį pagarsėjo visoje gimnazijoje. Tas jį paskatino ir didesniam užsimojimui. Pradėjo rašyti korespondencijas į dienraštį "Lietuvą" ir dabar jis pasidarė žinomas visame mieste. Kas gi miesto korespondento nepažįsta.

Po to Jurgis mokėsi ir dirbo. Sekėsi tarnyboje, vis aukštyt pakopomis lipo. Dabar jis laikinosios sostinės Kauno gyventojas ir plunksną į rašomąją mašinėlę iškeitęs, pradėjo aktyviai bendradarbiauti spaudoje.

Atgavus sostinę Vilnių, Jurgis pašto valdybos su paaugštiniu keliamas į išsiilgtą Gedimino pilies kraštą ir skiriamas Valkininkų pašto viršininku. Darbo daug, be to, visuomeninė veikla, spaudos darbas atima visą laisvalaikį. O jau būtų metas baigti viengungio gyvenimo dienas. Bet kad to laiko taip nėra. Gi švenčiant Naujus Metus visi linkėjo tik vieno, padaryti laimingą vieną vilnietę. O kad linkėjimai pildosi — Jurgis greitai patyrė. Atėjo į įstaigą darbo ieškoti graži lietuvaitė Veronika Meškenaitė. Žinoma, ji darbo gavo tą pačią valandą. Bet po 6 savaitių, kai ją supažindino su pašto darbu, turėjo su ja atsiveikinti, nes Veroniką iškėlė į Vilniaus

paštą. O kad ją dar kur nors toliau neiškeltų, 1943 metų gruodžio 26 dieną sukuria šeimą.

Tik pradėję kurti naują gyvenimą, Veronika ir Jurgis, viską palikę keliauja į Vakarus. Reikėjo labai skubėti, nes rytų frontas vis sekė iš paskos.

Po karo apsigyveno Hanau stovykloje. Vėl atsivėrė kalnai darbų, nes stovykla viena iš didžiausių Vokietijoje. Prisidėjo prie pašto įstaigos suorganizavimo ir jai vadovavimo, dirbo prie stovyklos laikraščio ir, vėl įsijungęs į aktyvų spaudos darbą, bendradarbiavo Tėviškės žiburiose. Mūsų Kelyje ir kituose Vokietijoje leidžiamuose laikraščiuose. O visuomeninis bei kultūrinis gyvenimas Hanau stovyklose buvo gyvas. Be to, čia vykdavo įvairūs suvažiavimai, konferencijos, tad ir spaudos darbuotojui buvo daug įsipareigojimų.

Atvykęs į JAV įsikurdino Chicagoje, kur sesers ir svainio remiamas, kiek padirbėjęs fabrike, pradėjo dirbti prekyboje. Kurį laiką pagyvenęs seniau pagarsėjusioje lietuvių aštuonioliktoje kolonijoje, su Jurgiu Mažeika suorganizuoja maišto krautuvę "Paramą". Ji greitai plečiasi, auga. Pastato naujas, modernias didesnes patalpas ir dabar "Parama" garsi ne tik Chicagoje, bet visoje Amerikoje. Sąžiningas ir malonus patarnavimas vilioja žmones. Lietuvis palaiko lietuvių, vykdoma ne tik žodžiu bet ir darbais. "Parama" gausiai remia mūsų kultūrinį ir visuomeninį gyvenimą. Todėl čia suvažiuoja žmonės ir iš tolimiausių vietovių.

Atėjęs į "Paramą", čia sutiksi vaizgantiškai žilais plaukais, vidutinio amžiaus, visados giedrios nuotaikos, maloniai besišypsantį Jurgį Janušaitį. Mūsų kultūrinė ir visuomeninė veikla, jo neatskiriama gyvenimo dalis, jo širdyje ir lūpose. Čia jis pasikalba su menininkais, visuomenininkais, čia,

Gausiai susirinkusi publika šiltai sutinka A. Rūko "Bubulis ir Dundulis" spektaklį, sausio mėn. 4 d. Chicagoje, Jaunimo Centre.

Bubulis ir Dundulis linksmino chigagiečius...

(Atkelta iš 5 psl.)

no Rūko "Bubulį ir Dundulį" darė labai mielu spektakliu, kuriuo gėrėtis galėtų ne tik vien chi-

žiūrėk, pirkėjui maloniai patarnauja, pataria. Visi jį pažįsta, o taip pat ir jis visus. Taip ir malonu užėti į "Paramą", nes jauties lyg savo namuose, ar malonioje svečių draugystėje.

Kada jis ir suspėja tiek daug parašyti, — ne vienas klausia? Kurį tik laikraštį nepaimsi, ten rasi jo straipsnį. Nėra nė vieno mažesnio ar didesnio kultūrinio parengimo, kad jis neparašytų apie jį. Kiti net ir sako, koks gi čia parengimas, jei Janušaitis nieko nerašė. Todėl ir nė jau. O tų temų, kurios jis savo straipsniuose bei reportažuose rašė, yra be galo daug. Ir visi jo straipsniai gyvenimį iškaia aktualūs, stilingi, gražiai parašyti. Nepastebėsi nusidėvėjimo, nuobodumo žodžiuose ir mintyse. Malonu skaityti.

Vyko šokių šventė. Buvo sudaryta spaudos komisija. Daug kas nuogastavo, kad pritrūko minčių, išsismė ir nebeturė apie ką rašyti. Kiti gi skundėsi, kad laiko neturi. O Jurgis Janušaitis vienas parašė 60 straipsnių ir reportažų. Gi praėjusios dainų šventės metu parašė 50. Kandidatavo Valdas Adamkus. Svarbus įvykis, reikalingas visų paramos. Jurgis rinkiminės kompanijos metu parašė 25 straipsnius. Laiko juk ir jis neperdaugiausiai turi. Kelios trumpos valandos vakarais ir dvi laisvos dienos savaitėje, o dažniausiai tik viena. Tad kai tik nučiumpa laisva valandėlė, žiūrėk, ir tauksi ant rašomosios mašinėlės.

Reikalui esant, neatsisako ir visuomeninės veiklos. Šiais metais jis su J. Mažeika yra Balfo vajuos globos komiteto pirmininkai.

Mes per tris šimtai susirinkusiųjų minėjome ir šventėme Jurgio Janušaičio ir jo šeimos sukaktis. Daug gražių minčių, įžvalių pasakymų, jo darbų apraiškų iškėlė ir pasakė jį sveikinusieji konsulas, kunigai, redaktoriai, visuomeninių bei politinių organizacijų vadovai. Jis sėdėjo lyg kaltinamųjų suole ir klausėsi. O mums, susirinkusiems buvo dar maloniau klausytis, nes matėme, kaip įvertinamas žmogus, kuris daug dirba ir aukojasi.

Kalbėjo ir Jurgis. Jis lyg teisinosi, kad gal per mažai nuveikęs. Bet dar tik pusė amžiaus išgyventa. Tolimesni užsimojimai turėtų būti dar našesni. Dirbs, nes myli brolių lietuvių, savo tėvynę.

Acū Veronikai Janušaitienei, kad ji remia savo vyrą visuose jo darbų užsimojimuose. Jo ir šeima, trys dukterys, auklėjamos gražioje lietuviškoje dvasioje.

cagiškiai bet ir kitos lietuvių kolonijos.

Būdinga, kad nepaprastai patiko šis veiklas ir mūsų jaunimui. Po vaidinimų aukštesniųjų mokyklų mokiniai dar ilgai linksmai džiūgavo ir vis kartodavo detales iš "Bubulio ir Dundulio" veikėjų, bei jų išsireikšimų. Ir teigė, kad labai jiems jis patikęs ir jie norėtų dar kartą pamatyti.

Chicago Scenos Darbuotojų Sąjunga, pastatydama Antano Rūko "Bubulį ir Dundulį", pagerbė patį autorių ir drauge prisiminė šio tauraus lietuvių, kūrėjo mirties sukaktį. Scenos darbuotojų toks gestas tikrai sveikintinas, nes Antanas Rūkas yra palikęs mums daugnėnykstančių savos kūrybos vertybių, kuriomis naudosis ateinančių kartų lietuvis.

Ta proga tenka prisiminti ir pačią Scenos Darbuotojų Sąjungą, kuri praėjusiais metais gegužės mėn. tyliai atšventė savo 10 metų veiklos sukaktį. Tai kantrus, darbštus, susiklausęs, mėgstas statyti gerus veikalus, sambūris. Jam ilgus metus vadovauja didelės tolerancijos, labai miela ir tyli Lietuvos operos solistė Sofija Adomaitienė. Per dešimtmetį šis sambūris lietuvių visuomenei davė 36 spektaklius, iš jų jaunimo niekada neužmirštami "Eglė Žalčių Karalienė" — K. Jarašūno, ir "Dvylika Brolių Juodvarniais Laksčiusių" — S. Čiurlionienės, kurie buvo kartoti po kelis kartus. Tai buvo jaunimo džiaugsmo šventės. Tokius veikalus reikėtų kartoti bent kas antri me-

tai ir tai ne tik Chicagoje, bet ir kitose didesnėse lietuvių kolonijose. Juk mūsų jaunimo priauglis kasmet didėja, o tokie veikalai jiems palieka neužmirštamą įspūdį. Su dideliu nuoširdumu turime prisiminti ir šio scenos darbuotojų sambūrio nuoširdžiusis talkininkus, per dešimtmetį talkinčius režisuojančius veikalus — režisierius I. Tvirbutą, A. Rūką, Z. Visockienę, A. Dikinį, St. Pilką ir B. Pukelevičiūtę. Jų dėka turėjome progos pasigėrėti tikrai vertingais scenos veikalais ir šauniais jų pastatymais.

Chicago Lietuvių Scenos Darbuotojų Sąjungai, pradėjusiai sėkmingai vienuoliktuosius darbo metus linkėtina, kad jų dėka mūsų dramaturgų sukurti geri veikalai kasmet išvystų sceną ir kad lietuviškasis teatras Chicagoje būtų vienu iš šviesių pradiūlių mūsų kultūrinio gyvenimo kelyje.

HELP WANTED MALE

WANTED 1ST CLASS SKILLED MACHINISTS

For 1st & 2nd shift
TURRET LATHE
ENGINE LATHE
W & S AUTOMATICS
BRIDGEPORT MILLS

Must have job shop experience, and be able to set up work from Blue Prints & Close Tolerance. Steady work, and fringe benefits.

SATURN INDUSTRIES

26067 Groesbeck, Warren, Mich.
313 — 773-4300

(6-15)

F E M A L E

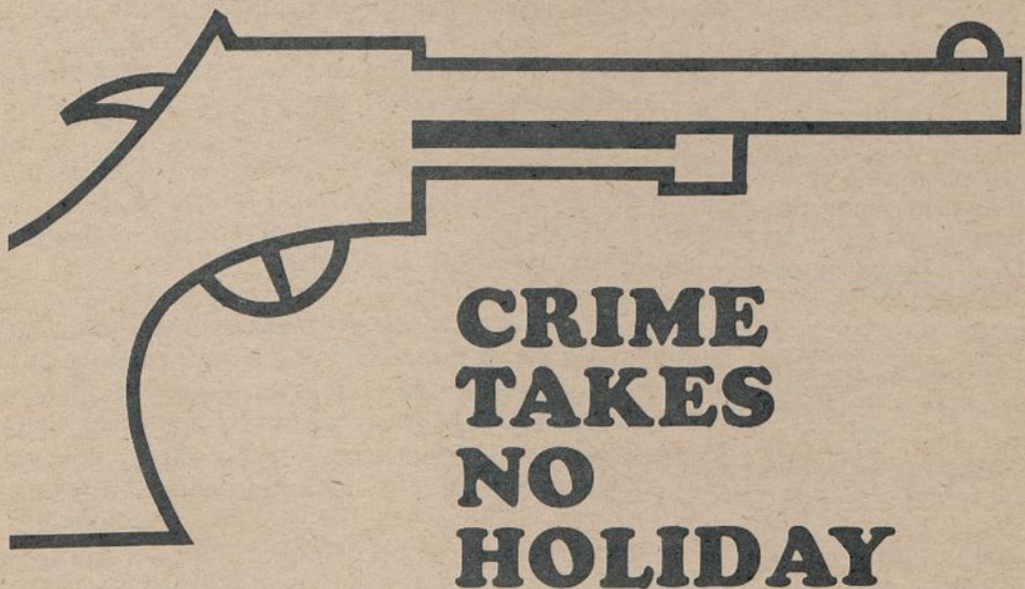
SEWING MACHINE OPERATORS

Experienced on single needle and multiple machines. Steady work, nice working conditions.

SWITLIK PARACHUTE CO.
1325 E. State St., Trenton, N. J.
609 587-3300

Ask for

Mr. RICHARD SWITLIK, Jr.
(2-11)

Our banks and savings & loan associations are special targets for robbers at this time of year.

This kind of crime is dangerous to the whole community.

The Cuyahoga County Reward Plan will pay up to \$2000 for information leading to the arrest and conviction of anyone who robs one of its member institutions.

We can all help make Cleveland safer.

Begin 1969 by fighting crime.

SPONSORED BY THE 32 GREATER CLEVELAND BANKS AND SAVINGS & LOAN ASSOCIATIONS OF THE CUYAHOGA COUNTY REWARD PLAN

Naturally

SUPERIOR SAVINGS

Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

RUOŠIA PIETUS

Lietuvių Studentų Sąjungos Clevelando skyrius, ruošia pirmus pietus sekmadienį, vasario 2 d., 11:30 val. Šv. Jurgio parapijos salėje. Visus kviečiame atsilankyti, skaniai pavalgyti ir paremti liet. studentus.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gaukite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

PARENGIMAI CLEVELANDE

SAUSIO 25 D. Korp! Neo-Lithuania metinis balius.

VASARIO 1 D. Ateities Klubo koncertas. Dalyvauja: A. Stempužienė, D. Lapinskas ir L. Barauskas.

VASARIO 2 D. Lietuvių Studentų Sąjunga ruošia pietus šv. Jurgio parapijos salėje.

VASARIO 7 D. Studentų linksma vakaris Čiurlionio ansamblio namuose. Bus rodomas filmas apie slidinėjimą. Po to pasilinksminimas ir laužas. Rengia skautai akademikai.

KOVO 1 D. Chicagos Scenos Darbuotojų S-ga stato A. Ruko komediją "Bubulis ir Dundulis" Globoja Vysk. M. Valančiaus lituanistinė mokykla.

KOVO 8 D. Kaziuko mugė N. parapijos salėje.

KOVO 15 D. Dr. A. Geručio pagerbimas ir knygos "Lithuania" pristatymas.

KOVO 15 D. Šv. Kazimiero lit. mokyklai paremti koncertas, naujos parapijos salėje. Reng. tėvų komitetas.

BALANDŽIO 12 D. Vysk. M. Valančiaus lituanistinės mokyklos metinis balius.

BALANDŽIO 27 D. Šv. Kazimiero lit. mokyklos literatūros (Clevelande gyvenančių rašytojų) ir tautinių šokių vakaras Naujos parapijos salėje. Reng. lit. mokykla.

GEGUŽES 4 D. Motinos dienos minėjimas, naujos parapijos salėje. Reng. lit. mokykla.

BIRŽELIO 8 D. Šv. Kazimiero lit. mokyklos mokslo metų užbaigimas. Reng. lit. mokykla.

RUGSĖJO 27 D. Dirvos spaudos balius.

STUDENTŲ LINKSMAVAKARIS

Vasario 7 d., penktadienį, 7 v. v. Čiurlionio ansamblio namuose Clevelando akademikės skautės, talkinamos brolių akademikų, rengia linksma vakarį, į kurį kviečia visus studentus ir jaunimą.

Programoje bus pašnekesys apie žiemos sportą (slidinėjimą), kurį praves slidinėjimo instruktorius A. Benas ir pademonstruos filmą.

Vėliaus seks pasilinksminimas ir laužas.

• SLA 14 kuopos nariams. Nepaprastas kuopos susirinkimas bus sekmadienį, vasario 2 d., Lietuvių salėje, pradžia 2 val. p. p. Susirinkimui pasibaigus bus bendri pietūs, pradžia 4 val. Ta proga bus kuopos tradicinis savitarpinis Vasario 16-tos minėjimas. Kalbės Juozas Stempužis. Apie dalyvavimą pietuose praneškite telefonu P. Sukiui 382-4941.

• Prieš atnaujinami savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokestį paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

JUDA NAUJŲ LIETUVIŲ NAMŲ STATYBOS REIKALAI

Lithuanian Village bendrovės direkcija, ALTos valdyba ir visuomenės bei organizacijų atstovų komitetas sekmadienį, vasario 2 d., 12 val. Lietuvių salėje šaukia visų Clevelando lietuvių ir organizacijų atstovų susirinkimą aptarti naujų lietuvių namų statybos planus.

ALTos valdyba šiame susirinkime painformuos apie pasirošimus Lietuvos Nepriklausomybės šventei paminėti, o Lithuanian Village b-vė pristatys archt. J. Premenecko ir inž. V. Vinclovo paruoštą lietuvių namų projektą. Pirm. S. Mačys paaiškins apie b-vės užsimo darbo planą ir finansinį pajėgumą.

Naujam pastatui sklypas jau yra užpirtas ir jeigu visuomenės susirinkimas planams pritars, tai sutar-

MACHINIST

FOR SET-UP AND LEADER
Small shop, 20 people. East Side.
Overtime. Steady work.

VEMCO PRODUCTS

5740 EAST NEVADA
DETROIT MICH.
MR. COWEN, 313-366-1300 (5-7)

WANTED AT ONCE

DIE MAKERS

Must be able to build dies from parts
print, top wages paid and benefits.

Apply in Person

CASS MACHINE CO.

691 Antoinette Detroit, Mich. (2-10)

tis įsigalios. Naujuose Clevelando lietuvių namuose numatyta 500 vietų salė koncertams ir vaidinimams su gera scena, atskiru baru ir virtuve, 200 vietų salė mažesniems pobūviams bei susirinkimams, salės Čiurlionio ansambliui ir studentams, kambariai posėdžiams, moderniškas baras ir klubas, biljardų kambariai, skaitykla, 6 kabinetai gydytojams ar kitokioms įstaigoms, butas namų vedėjui.

Vasario 2 d. susirinkime bus papildytas visuomenės komitetas naujais nariais, ir išrinkta akcijų platinimo komisija. Visi lietuviai kviečiami dalyvauti šiame susirinkime, išsiaiškinti visus klausimus ir darniai, bendromis jėgomis pradėti vykdyti Clevelando lietuvių naujų namų statybos darbus. (s)

REIKALINGA MOTERIS

kompanijai prie senyvos moters. 5 dienas savaitėje.

Skambinti tarp 5 ir 8 po pietų. Telef. HI 9-1324.

VALSTYBĖS DEPARTAMENTAS IEŠKO SEKRETORIŲ

JAV Valstybės Departamento valdininkai lankysis Clevelande nuo sausio 27-31 d. parinkimui sekretorių ir mašininkų Washingtone ir užsieniuose. Ieškoma jaunų merginų, kurios sutiktų Užsienio Tarnybos sekretorių pareigoms plačiame pasaulyje.

Kandidatės privalo būti JAV pilietės, baigusios high school ir ne jaunesnės 18 metų amžiaus. Gavimui vietos reikalinga išlaikyti skirtus egzaminus. Padirbėjusios Washingtone, pasikliau būna parenkamos tarnyboms užsieniuose. Merginos turi būti netekėjusios, laisvos nuo šeimos, geros sveikatos ir sutinkančios užimti vietas bent kurioje iš 300 šio krašto ambasadų.

Kreipkitės į Ohio State Employment Service, 623 St. Clair Avenue, 6-as aukštas, tarp 9 ryto iki 4 val. po pietų, nuo pirmadienio iki penktadienio. Telefonas 579-7494.

• Namų prižiūrėtojas da-
linam darbui, su žmona.
18-kos butų Shaker Heights
apartamentas. Gaus 2 mie-
gamų butą su vonia ir alga.
Tel. 991-6692 arba 771-8144.
(4-7)

KIRPYKLA. Vincas Gelgotas, Hts. kirpyklos savi-
ninkas, kuri yra 1812 Co-
ventry Rd. netoli Mayfield,
kviečia savo buvusius klien-
tus ir naujus atsilankyti jo
kirpykloje. Kirpykla atida-
ryta nuo 8 val. ligi 6 val.
vak. Pirmadieniais uždary-
ta. (2-7)

PARDUODA SAVININKAS
ST. MARY — COLLINWOOD
GRETA PELNINGAS SKLYPAS
LABAI PRIEINAMA KAINA

3 kambarių (vienas vėsinamas) su
išbaigtu kambariu trečiame aukšte.
Apdengtas priešakinis įėjimas. Didelė
nauja virtuvė. Indams plauti mašina.
GE krosnis. Atskiras valgomasis.
Nauja ceramic vonia 2-me aukšte, 1/2
vonios rūšyje. Kilimai ir užuolaidos.
Aluminiujus langai ir durys žiemai.
Du sklypai po 115 pėdų ilgio. (Greta
galima pastatyti bungalov priedi-
nėms pajamoms). Naujas 2 1/2 auto-
mobiliams paskiras garažas (28x22).
Visas namas naujai dažytas ir gera-
me stovyje. Arti Clevite dirbtuvės.
1525 East 172 St. (Pietuose nuo St.
Clair Ave.). Telefonas 531-0070.
(6-7)

MUZIEJAUS RETENYBĖ!

Paskutiniai prisiminimai
iš Nepr. Lietuvos laikų. Bai-
giančios pranykti Nepr. Lie-
tuvos sidabrinės monetos
pardavimui. 5 litai — J. Ba-
sanavičius, 10 litų Vytautas
Didysis, 10 litų prez. A.
Smetona ir kitos. Kainoraš-
tis — pareikalavus.

P. Zablockis,
2333 Ontario St.,
Vancouver 10, B. C.
Canada.

Visi padėkime
LIETUVOS KANKINIŲ
VARDĄ JAMŽINTI
paminklinėje lietuvių
koplyčioje šv. Petro
bazilikoje Romoje.

Laiko jau ne daug.
Neatidėliokite įrašyti
save ir savo siūlus
koplyčios kūrėjų
tarpe.

Aukoms adresas:
LITHUANIAN
MARTYRS'
CHAPEL FUND
2701 W. 68 Street
Chicago, Ill. 60629

KRAUTUVĖS VALANDOS PENKTADIENĮ MIESTE 10 IKI 5:45 — SKYRIUOSE 10 IKI 9:30
MES DUODAME IR ISKEIČIAME EAGLE STAMPS

MAY'S ALL 7 STORES BASEMENTS

Specialiai! Vyrams
U. S. valdiški
Vatiniai T-marškiniai

10 už \$5

Su menkais trūkumais
Tiktai balti

• Crew kaklu S-M-L-XL
• U kaklu S-M-L-XL

Crew siauru kaklu ar U pla-
tesniu kaklu, visi su U.S.
valdišku antspaudu. Su
menkais trūkumais. Tiktai
balti. Pirkit dabar iki jų
turime.

Paštu ir telefonu užsakymai
Skambinkit CH 1-3070; Lorain
233-6141; Elyria 322-6304

BASEMENT MEN'S FURNISHINGS
VISOSE 7 KRAUTUVĖSE

MŪSŲ DRAUGAMS IR KLIENTAMS

TALIS STUDIO

VESTUVIŲ, PORTRETAI IR MOKSLO BAIGIMO
FOTOGRAFAVIMAS

atidarė naują studiją adresu:

15606 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio 44110
Telefonas 692-1515

GERESNIAI JŪSŲ PATARNAVIMUI.

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

6835 Superior Ave. Telef. 391-1143
Cleveland, Ohio

Kviečia visus tapti klubo nariais.

Palaikydami Klubą — kartu paremsime Cleve-
lando lietuvių organizacijas.

Penktadieniais galima vaišintis bulviniais bly-
nais, dešromis, virtiniais ir kepta žuvimi. Kitomis
dienomis įvairūs kiti valgiai.

Visi susitinkame Lietuvių Klube!

Išpardavimas!

JAUNIKLĖMS
ir
PANELĖMS
ŽIEMINIAI PALTAI

• Vilnoniai Shetlands
• Vilnoniai Tweeds
• Vilnoniai mišiniai

\$28

Dydžiai 5 iki 15; 6 iki 18

Daugelis nupiginta iš mūsų sandė-
lio. Didelis pasirinkimas stilių ir
spalvų šioje žieminių paltų grupėje.

BASEMENT JUNIOR, MISSES COATS,
VISOSE 7 KRAUTUVĖSE

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• **S. Lozoraitis, jr.**, Lietuvos pasiuntinybės prie Šv. Sosto sekretorius, pavaduodamas min. S. Girdvainį, sausio 11 d., kartu su visu diplomatinio korpusu, buvo priimtas Popiežiaus Pauliaus VI, kuriam Naujųjų Metų proga išreiškė nuoširdžius sveikinimus Lietuvos vardu.

Popiežius, dėkodamas už sveikinimus, užtikrino, kad Lietuva ir jos reikalai yra visuomet jo mintyse.

• **Balfui** yra labai reikalinga bent vienas Lietuvių Enciklopedijos komplektas, kuris būtų panaudotas tokiose aplinkybėse, kur darbar tokios knygos nėra spausdinamos. Jei kas galėtų paaukoti šį komplektą, prašome siųsti: Balfas, 105 Grand St., Brooklyn, N. Y. 11211.

• **Stasys Vadopalas**, gyvenęs Vokietijoje, Kaiserslautern, mirė sausio 3 d. sulaukęs 74 metų amžiaus. Į amžiną poilsio vietą paildėjo kun. B. Liubinas ir draugų būrelis.

EAST CHICAGO

NAUJA SKYRIAUS VALDYBA

Š. m. sausio 12 d. parapijos mažojoje salėje įvyko ALT S-gos East Chicago skyriaus visuotinis narių susirinkimas.

Skyriaus pirm. Kęstutis Sidabras apžvelgė praeitį metų veiklą, pasidžiaugė našiu ir darniu darbu, padėjo bendradarbiams ir visiems skyriaus nariams, ypač ponioms už talką ir susiklausimą. Išdėstė Romualdas Nemickas pranešė kasos stovį, pajamas ir išlaidas. Revizijos komisijos aktą perskaitė Stasys Kalvaitis. Užgirta skyriaus veikla ir piniginė atskaitomybė rasta pavyzdingoje tvarkoje. Po trumpų diskusijų bei paklausimų patiektoji valdybos apyskaita ir revizijos komisijos aktas priimti vienbalsiai. Pirmininkaujantis padėkojo buvusiai valdybai už gražų ir energingą vadovavimą skyriui, už atžymėjimą dešimtmečio veiklos, o ypač darbščioms "bitelėms", skyriaus nariams už nepamainomą talką visuose parengimuose.

Didelei jaunimo užtarėjai ir labdarybės veikėjai

A. A. SOFIJAI SMETONIENEI mirus, reiškiam gilią užuojautą liūdesyje velionės dukrai **MARIJAI VALUSIENEI**, sūnui **JULIUI**, anūkui **ANTANUI**, seseriai **JADVYGAI TŪBELIENEI**, jų šeimoms ir visiems giminiams

Ona Milmantavičienė
ir
G. ir A. Diržiai

New York, N. Y.

DR. EUGENIJAI GURSKYTEI-PAUŽIENEI

ir šeimai, jos motinai mirus, liūdesio valandoje, reiškiam gilią užuojautą

Dr. Bronė ir Pranas Zelbai

Nominacijų komisijai pristatius, susirinkimas vienbalsiai išrinko 1969 metams valdybą: Juozą Bagdanskį, Antaną Juodvalkį, Stasį Kalvaitį, Genę Markevičienę ir Stasį Stulpiną.

Pirmininkaujantis pristatė naują valdybą palinkėjo sėkmingo ir našaus darbo.

Sąjungos Valdybos vardu šiltus ir jautrius sveikinimus bei linkėjimus perdavė išdėstė Kazys Pocius. Padėkojo už paramą DIRVAI, o taip pat prašė ir toliau nepamiršti.

Prezidento Antano Smetonos minėjimą nutarta rengti iškilmingai, kartu su kitomis organizacijomis.

Susirinkimui pasibaigus, bet gyvai pašnekiesiems tebevykstant, mūsų mielų ponų pastangomis visi dalyviai buvo pavaišinti.

Susirinkimui pirmininkavo Antanas Juodvalkis, o sekretoriavo Tadas Mečkas.

(aj)

KANADA

DU PREZIDENTO A. SMETONOS MINĖJIMAI KANADOJE

Lietuvos Respublikos Prezidento Antano Smetonos mirties 25 metų sukaktį Kanadoje pirmieji paminėjo Niagaros pusiasalio lietuviai. Tai įvyko sausio 11 d. St. Catharines mieste, Slovakų salėje.

Rytojaus dieną, t. y. sausio 12, toji pati sukaktis buvo paminėta Toronto lietuvių.

St. cathariniečiai šiai sukakčiai paminėti jau iš anksto atliko visus paruošiamuosius darbus užsitikrindami sau to minėjimo pasisekimą. Jie buvo sudarę komitetą, į kurį įėjo: J. Saktus — pirm., S. Šetkus — vicepirm., A. Gverzdys — sek., J. Alonderis — išd., ir A. Šetkus — reikalų vedėjas. Prelegentu pakviestas buvęs ilgametis Dirvos redaktorius K. Karpus, kuris po savo kalbos parodė filmą iš prezidento gyvenimo ir veiklos Amerikoje ir laidotuves. Po minėjimo meninę programą išpildė solistas V. Verikaitis. Iškilnėms pasibaigus, buvo paruoštos vaisės, kurių metu vyko pokalbiai dalijantis

"Aidutės" koncerto metu. Vadovė muz. Alice Stephens.

V. Noreikos nuotrauka

'Aidučių' aidams aidint

"Kad Vitalis Žukauskas dažniau Chicagoje lankytųsi ir "Aidučių" aidai aidėtų mūsų parengimuose, tai ir gyvenimas būtų nuotaikingesnis", kalbėjo žmonės sausio 12 d. Jaunimo Centre, pasibaigus programai.

Ir tai tikra tiesa. Sekmadienio popietė buvo skirta Dariaus - Girėno lietuviškai mokyklai padėti išsilaikyti. Ir koncertas buvo išskirtino pobūdžio. Šaunus humoras ir nuotaikingai skambančios, jaunų aidučių dainuojamos dainužės.

Dariaus-Girėno mokykla, turinti 110 mokinių kovoja su būti ir ne būti jau nuo 1962 m. Bet vis dar pakelia sunkią našą ir šiuo metu dirba 12 mokytojų. Veikia 8 skyriai ir vaikų darželis. Mokyklon šeštadieniais suvežami vaikučiai ne tik iš

aplinkių, bet net ir už 100 mylių. Mokyklai sėkmingai vadovauja mokytojas, mokyklos vedėjas J. Plačas. Tėvų komitetas vadovaujamas jauno ir energingo pirmininko V. Markevičiaus uoliai rūpinasi sukelti lėšų, kad mokyklai užtikrintas tolimesnė egzistencija. Tad ir šis šaunus vakaras buvo tam tikslui skirtas.

Meninė programa nuotaikingai įdomi, margaspalvė, nenuobodi.

Svečias iš New Yorko, Lietuvių plačiai visuomeninei gerai pažįstamas aktorius Vitalis Žukauskas, apdovanotas dideliu humoro talentu ir šį kartą buvo kupinas naujausių aktualijų ir nepasikartojantis, Taiklios, vieno sakinio, iš gyvenimo paimtos frazės, pristatytos klausytojui humoru šviesoje buvo tikrai įdomios. Gi bendruomenės pirmininko žodis, atidarant modernaus ir realistinio meno parodas buvo taip šauniai interpretuotas, kad klausytojai ašarojo iš juoko ir Vitalis šaukė "bis". Aktorius Vitalis Žukauskas turi talentą pagauti iš gyvenimo tai, kas pačius išgyvenančius privertę kvatoti. Jis mums pavaizdavo nepriklausomos Lietuvos mokyklos ir amerikoniškų mokinių išgyvenimus ir nuotaikas. Improvizavo ir Traviatą, kur sutikome gardaus juoko ir pažadėjo "pastatyti" "Daną". Žodžiu aktorius Vitalis Žukauskas chigagiečiams davė daug giedrios nuotaikos, išblaškė iš kasdienybės ir privertė skaniai pasijuokti iš gyvenimo.

"Aidutės", tai muz. Alice Stephens augtinės, gražus 12 mergaičių, jaunų dainininkių choras. Visos balsingos, žavios, na, ir gražiai scenoje besilaikančios. "Aidutės" turi platų dainų repertuarą. Šiame koncerte dainavo bene 16, daugumoje lietuvių komp. kūrinių. Iš jų J. Karnavičiaus O. naktuze, iš operos "Gražina", solo Viktorija Grigaliūtė. Ištrauka iš operos "Vaiva", muz. Klovos, solo dainavo Leonilija Nakutytė ir Agnės daina iš operos "Radvila Perkūnas" — J. Karnavičiaus, žodžiai Balio Sruogos, solo Liucija Buivydaitė.

"Aidučių" dainininkės, daugumoje lavina savo balsus Chicago Conservatory College, muzikės Alice Stephens studijoje. Jos, kad ir nesenai įsikūrusios, vos treči metai, tačiau savo dainomis jau suskubo gražiai užsirekomenduoti Chicagoje lietuvių koncertuose, o taip pat yra aplankiusios tolimesnes apylinkes ir pasirodžiusios lietuviškoje televizijos programoje. Nuosirdžiai talkino "Gražinos" ir "Fidelio" operų pastatymuose.

"Aidučių" dainų aidais buvo malono gerėtis ir Dariaus-Girėno mokyklos su ruoštame koncerte. "Aidutėms" dirigavo jų vadovė muz. A. Stephens, akompanavo muzikė Miss Geraldine Niwanske.

Šiam gražiam, jaunatviškos energijos kupinam mergaičių chorui yra graži ateitis. Reikėtų, kad joms būtų sudaroma daugiau progų pasirodyti viešuose koncertuose, tas joms duotų dar daugiau ryžto puoselėti lietuviškosios dainos meną.

Ši kultūrinė sekmadienio popietė užsitęsė dvj valandą. Joje dalyvavę ilgai atsimins smagias nuotaikas, gi Tėvų komitetas ir Dariaus-Girėno mokyklos vadovybė liks dėkinga visiems, kurie savo atsilankymu prisidėjo prie mokyklos finansinės naštos pailgavimo.

"Aidučių" dainininkės, daugumoje lavina savo balsus Chicago Conservatory College, muzikės Alice Stephens studijoje. Jos, kad ir nesenai įsikūrusios, vos treči metai, tačiau savo dainomis jau suskubo gražiai užsirekomenduoti Chicagoje lietuvių koncertuose, o taip pat yra aplankiusios tolimesnes apylinkes ir pasirodžiusios lietuviškoje televizijos programoje. Nuosirdžiai talkino "Gražinos" ir "Fidelio" operų pastatymuose.

"Aidučių" dainininkės,

PILNAI UŽBAIKIME JUBILIEJINIUS METUS!

ČIURLIONIO ANSAMBLIO KONCERTAS, vadovaujant muz. ALFONSUI MIKULSKIUI ir dalyvaujant solistams: ROMAI MASTIENEI, IRENAI GRIGALIŪNAITEI ir ALGIMANTUI GRIGUI, įvyks š. m. sausio mėn. 26 d., 3 val. p. p. (sekmadienį), MERCY COLLEGE — McAULEY Auditorijoje, 8200 West Outer Drive (prie Southfield) Detroito.

Sis koncertas turėjo įvykti praeitų metų gruodžio mėn. 7 d. Jubiliejinių Metų Užbaigimo proga, bet ansamblio vadovui Alf. Mikulskiui ir daugumai čiurlioniečių susirgus Hong Kong gripu, buvo atidėtas.

Visi kviečiami koncerte gausiai dalyvauti ir vieningai užbaigti JUBILIEJINIUS LIETUVOS LAISVĖS KOVOS METUS.

Jubiliejinių Metų Komitetas
ir
LB Detroito Apylinkės Valdyba

Aukos Dirvai

Prenumeratą pratęsdami ir kitokiom progom Dirvai aukas atsiuntė:

M. Petrulis, Toronto		2,00
A. Krakauskas, Chicago	..	2,00
L. Raslavičius, Chicago	...	2,00
V. Maželka, Chicago		2,00
P. Stankus, Hartford		3,00
J. Žvirblis, Toronto		7,00
H. Šiaurys, Toronto		7,00
M. Ignas, Cleveland		2,00
S. Rydelis, Cleveland		1,00
J. Juodvalkis, Cicero		2,00
J. Lesčinskas, Detroit	...	3,00
S. Lileikis, Dorchester	...	2,00
O. Davidonis, Philadelphia	7,00	
K. Palčiauskas, Cicero	...	2,00
A. Griaudžė, Boston		7,00
G. Gagelis, Cleveland		1,00

LIETUVIŲ TAUTINIS AKADEMINIS SAMBŪRIS IR KORP! NEO-LITHUANIA CHICAGOJE, RENGIA Š. M. VASARIO 15 D. BALIO PAKŠTO SVETAINĖJE, 2801 W. 38, TRADICINĮ UŽGAVENIŲ BLYNŲ VAKARĄ.

Kaip ir kiekvienais metais svečiai bus vaišinami šaltais užkandžiais, karštais blynais ir kitais patiekalais. Rengėjai pasiryžę baltiaus dalyviams suteikti jaukią šeimynišką nuotaiką malonaus pobūvio aplinkoje. Šio tradicinio parengimo nuotaika visados gražina pobūvio dalyvius į praeities jaunystės prisiminimus, nes beveik pusę dalyvių sudaro šaunioji lietuvių visuomenės dalis: studentės ir studentai.

Svečių patogumui — vietų skaičius ribotas. Vakarėnė — 6 dol., studentams — 3 dol. Šokiams gros pilno sąstato Balio Pakšto vadovaujamas orkestras. Pradžią 8 val. vak. Vietos rezervuojamos iki vasario mėn. 14 d. pas filist. K. Kasakaitį tel. 776-2241.

L. T. Akademinio Sambūrio ir Korp! Neo-Lithuania Valdybos

DETROIT

• **Dariaus ir Girėno klubo** susirinkimas vietoj sausio 26 d. įvyks vasario 2 d., 12:30 val. Lietuvių Namuose.

• **Jaunimas** iki 12 metų bus įleidžiamas nemokamai į Čiurlionio Ansamblio koncertą sausio 26 d., 3 val. Mercy College McAuley auditorijoje, 8200 Outer Dr. Bilietus lituanistinių mokyklų mokiniai gaus per mokyklas, o visi kiti atvykę prie kasos. Moksleiviams ir studentams pusė kainos.

• **SLA 352 kuopos** pirmininku išrinktas Petras Januška, vicepirmininku Vincas Tamošiūnas, finansų sekretorė Elžbieta Jodinskienė, išdėstė Romualdas Nemickas pranešė kasos stovį, pajamas ir išlaidas. Revizijos komisijos aktą perskaitė Stasys Kalvaitis. Užgirta skyriaus veikla ir piniginė atskaitomybė rasta pavyzdingoje tvarkoje. Po trumpų diskusijų bei paklausimų patiektoji valdybos apyskaita ir revizijos komisijos aktas priimti vienbalsiai. Pirmininkaujantis padėkojo buvusiai valdybai už gražų ir energingą vadovavimą skyriui, už atžymėjimą dešimtmečio veiklos, o ypač darbščioms "bitelėms", skyriaus nariams už nepamainomą talką visuose parengimuose.

• **Kaziuko mugė** įvyks kovo 2 d. Lietuvių Namuose.

• **Tautinių šokių grupė "Silainė"**, vadovaujama Gailinos Gobienės, gegužės 24 minės savo veiklos 20 metų sukaktį. (ag)

• **Kęstučio ir Mindaugo draugovių** sueiga įvyko sausio 12 d. Lietuvių namuose. Sueigos metu buvo drožinėjimo pamoka — instruktorius Rimas Korsakas. Skautai ruošiasi Kaziuko mugėi, kuri įvyks kovo 2 d. Lietuvių namuose. Sueigoje pirmą kartą dalyvavo iš Kanados Windsoro skautai.

• **Vyčių būrelis** Detroito vadovybę sudaro: vadovas Ramutis Bulota, sekretorius-išdėstė Vytas Vytaitis, Reklis ir kvėpys Vytas Vytaitis, Reklis ir kvėpys Vytas Vytaitis, Reklis ir kvėpys Vytas Vytaitis.

Sausio 5 d. sueigos metu vyttas kandidatas Kastytis Karvelis skaitė paskaitėlę apie skautijos struktūrą. (rs)